

Φουρνιώτικα Νέα

ΑΘΗΝΑ • ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2022 • Αριθ. φύλλου 118 • Γραφεία: ✉ Ιπποκράτους 164B, 114 71 Αθήνα ☎ 210 6431251
e-mail: ikanitakis@gmail.com • Ιστοσελίδα: www.sfff.gr

Δραστηριότητες του Συλλόγου μας

Αθηναϊκός περίπατος στην περιοχή των οδών Αιόλου και Αθηνάς

Ο Σύλλογος Φουρνιωτών και Φίλων Φουρνής Κρήτης, στο πλαίσιο των πολιτιστικών εκδηλώσεών του, την Κυριακή 15 Μαΐου τ.έ., το μεσημέρι και για περίπου 2 ώρες, διοργάνωσε περίπατο στην περιοχή των οδών Αιόλου και Αθηνάς στο κέντρο της Αθήνας.

Τους συγκεντρωθέντες, κάτω από τον έντονο, για την εποχή, απίκο ήλιο, είχε την καλοσύνη να ξεναγήσει αφιλοκερδώς η εκ Φουρνής καταγόμενη ιστορικός και εκπαιδευτικός κα Τόνια Καφετζάκη, την οποία ευχαριστούμε θερμά και την συχαίρομε για τις γνώσεις της αλλά και για τον ωραίο και καθαρό λόγο και την μεταδοτικότητα της. Επίσης αξιο επισήμανσης είναι ότι για πρώτη φορά είχαμε την συμμετοχή τόσο νέων Φουρνιωτών, πράγμα το οποίο μας χαροποίησε πολύ. Ελπίζουμε αυτή η συμμετοχή να επαναληφθεί και σε επόμενες εκδηλώσεις. Μετά από τον περίπατο ακολούθησε γεύμα σε εστιατόριο της περιοχής της Αρχαίας Αγοράς.

Στο παρόν σημείωμα παρουσιάζονται στοιχεία για τα κυριότερα σημεία του περιπάτου, με πηγή πληροφόρησης το σχετικό βιβλίο των κ.κ. Θ. Γιοχάλα και Τ. Καφετζάκη[1].

[Σημείωση: Οι αγκύλες ([...]) σε επικεφαλίδες υποσημειώσεων του παρόντος υπονοούν ότι το αναφερόμενο κτίσμα δεν υφίσταται σήμερα.]

1. Οδός Αιόλου

Πεζοδρομημένη σήμερα στο μεγαλύτερο τμήμα της, η οδός Αιόλου είναι ο πρώτος δρόμος που χαραχτηκε (1834), όταν η Αθήνα έγινε πρωτεύουσα της χώρας. Ονομαζόταν «Αιολική οδός», επειδή άρχιζε από το Ωρολόγιο του Κυρρήστου (Αέρηδες), αλλά και «Δρόμος της Αγοράς», γιατί συγκέντρωνε από την αρχή εμπορικές δραστηριότητες. Τη δεκαετία του 1840 είχαν ήδη ανεγερθεί κτίρια και στις δύο πλευρές της, τα περισσότερα διώροφα, με κατοικία στον όροφο και καταστήματα στο ισόγειο. Ο δρόμος γρήγορα κατέστη κέντρο της οικονομικής και κοινωνικής ζωής της πόλης και μέχρι το τέλος του 19ου αιώνα είχε έντονη κίνηση και ζωντάνια.

Μέλη του Συλλόγου μας στην οδό Αιόλου

Γράφει ο Δημ. Χατζηδάκης
Δρ Χημικός Μηχανικός
(dhadjidakis@yahoo.com)

Στην οδό Αιόλου λειτουργήσαν μερικά από τα πρώτα καφενεία της Αθήνας, τα οποία μάλιστα αναδείχθηκαν σε χώρους αντιοθωνικού ρεύματος. Το ίδιο παλαιά ήταν και κάποια από τα ξενοδοχεία της οδού, όπως τα «Αμερική» και «Βόσπορος», τα οποία ήδη λειτουργούσαν τη δεκαετία του 1840. Επί της οδού Αιόλου άνοιξαν τα πρώτα βιβλιοπωλεία, όπως και κάποιοι από τους εκδοτικούς οίκους της Αθήνας, από τους οποίους οι περισσότεροι στις αρχές του 20ου αιώνα μετακινήθηκαν προς τις οδούς Σταδίου, Πανεπιστημίου και Ακαδημίας.

Η οδός Αιόλου ήταν ο πρώτος αθηναϊκός δρόμος που ασφαλτοστρώθηκε, το 1906. Και στην περίοδο του Μεσοπολέμου η οδός Αιόλου διατήρησε τον εμπορικό χαρακτήρα της και δεν είναι τυχαίο ότι εκεί άνοιξαν και τα πρώτα πολυκαταστήματα (Δραγνίνας, Αδελφοί Λαμπρόπουλοι).

1.1 Ωρολόγιον του Κυρρήστου (Αέρηδες)

Στην αρχή της οδού Αιόλου βρίσκεται ένα ιδιαίτερο κτίσμα των μέσων του 1ου π.Χ. αιώνα, έμπνευση και κατασκευή του αστρονόμου Ανδρόνικου από την Κύρο της Συρίας που έζησε στην Αθήνα. Γνωστό και ως «Πύργος των ανέμων» συνδυάζει υδραυλικό ρολόι, ηλιακό ρολόι και ανεμοδείκτη. Πρόκειται για μαρμάρινο οκταγωνικό πύργο. Στην κωνική στέγη του ήταν τοποθετημένος χάλκινος Τρίτωνας, ο οποίος περιστρεφόμενος έδειχνε την κατεύθυνση

Ωρολόγιον του Κυρρήστου (Αέρηδες)

☞ ΣΥΝΕΧΕΙΑ στην 4η σελ.

Εδώ Φουρνή...

ΠΑΣΧΑ ΤΟΥ 2022 ΣΤΗ ΦΟΥΡΝΗ

Για τρίτη συνεχόμενη χρονιά, η μεγάλη γιορτή της Χριστιανοσύνης, το Πάσχα, γιορτάστηκε με τον φόβο και τους περιορισμούς που επιβάλλει η πανδημία του κορωνοϊού. Βέβαια οι συνθήκες της φετινής χρονιάς ήταν πιο ευνοϊκές για τις τελετουργικές και εθμικές εκδηλώσεις, διότι η πανδημία φαινόταν να υποχωρεί, με τις απαγορεύσεις να περιορίζονται.

Το μοίρασμα των λαμπάδων από τον Πολιτιστικό Σύλλογο

Ο επιτάφιος

Το φετινό Πάσχα η προσέλευση των Ξεντεμένων Φουρνιωτών και φίλων της Φουρνής ήταν αρκετά ικανοποιητική, παρά τον φόβο της πανδημίας και τις απαγορεύσεις. Έτσι οι θρησκευτικές τελετουργίες της Μεγάλης Εβδομάδος και των άλλων ημερών πραγματοποιήθηκαν κανονικά από τον ιερέα και τους ψάλτες με την συμμετοχή των πιστών.

Οι νυκτερινές ακολουθίες του Νυμφίου, το Ευχέλαιο, τα Δώδεκα Ευαγγέλια την Μεγάλη Πέμπτη, με την αναπαράσταση της Σταύρωσης του Χριστού, ο Επιτάφιος την Μεγάλη Παρασκευή και η Ανάσταση το Σάββατο με το Χριστός Ανέστη τελέστηκαν κανονικά. Ο Επιτάφιος στολίστηκε από τις πρωινές ώρες της Μεγάλης Παρασκευής και τις μεσημβρινές ώρες έγιναν οι ακολουθίες με το κατέβασμα του Χριστού από το Σταυρό και την τοποθέτησή του στον Επιτάφιο. Το βράδυ πολυς κόσμος κατέκλυσε την εκκλησία της Αγίας Τριάδας για την τελετουργία του Επιταφίου. Τα εγκώμια έψαλαν και φέτος χορωδίες από νέ-

Γράφει ο
ΝΙΚΟΣ
ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗΣ
Γεωπόνος

ους και νέες τοποθετημένες γύρω από τον Επιτάφιο. Μετά το τέλος των εγκωμίων ακολούθησε η περιφορά του Επιταφίου στους δρόμους του Επάνω και Κάτω Χωριού. Το Μεγάλο Σάββατο από το πρωί άρχισαν οι προετοιμασίες για τη βραδινή τελετουργία της Ανάστασης. Μοιράστηκαν οι λαμπάδες της Ανάστασης σε όλους τους χωριανούς και τους επισκέπτες, τις οποίες ο Σύλλογος είχε μεριμνήσει. Φτιάχτηκε ο Ιούδας και τοποθετήθηκε στην είσοδο της εκκλησίας. Μαζεύτηκαν τα ξύλα και στήθηκε η φουνάρα στον καθορισμένο τόπο στην Κεραντριάννα. Το βράδυ λίγο πριν κτυπήσουν οι καμπάνες μια παρέα Φουρνιωτών, πιστοί στο πατροπαράδοτο έθιμο, γύρισαν στους δρόμους του χωριού χτυπώντας τα σημαντήρια. Με το κτύπημα της καμπάνας η εκκλησία της Αγίας Τριάδας γέμισε από κόσμο. Μετά το «Δεύτε λάβετε φώς» ο κόσμος ξεχύθηκε στο δρόμο για να ανηφορίσει προς την Κεραντριάννα. Εκεί μόλις οι ιερείς με τους ψάλτες έψαλαν το «ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ», άναψε η φουνάρα με τον Ιούδα τοποθετημένο στη μέση. Τα πυροτεχνήματα, τα βεγγαλικά και οι διάφορες κροτίδες δονούσαν την ατμόσφαιρα δίνοντας μια φαντασμαγορική όψη. Όλοι με τη χαρά της Αναστάσεως ζωγραφισμένη στα πρόσωπα τους, που μετά από δύο χρόνια Ξαναζούν τις κανονικές συνθήκες των θρησκευτικών τελετών και της παράδοσης, χάρηκαν την όμορφη βραδιά. Την επομένη, Κυριακή του Πάσχα, δεν έγινε η καθιερωμένη από πολύ παλιά Δεύτερη Ανάσταση στην πλατεία του χωριού τις μεσημβρινές ώρες, γιατί δυστυχώς αυτό το έθιμο έχει καταργηθεί από τον Μητροπολίτη μας, ο οποίος γιορτάζει την δεύτερη Ανάσταση στην Μητρόπολη με όλους τους ιερείς της Μητρόπολης.

ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ ΣΤΗ ΦΟΥΡΝΗ

Τιμητική εκδήλωση για τη Μάνα πραγματοποιήθηκε την Κυριακή, Γιορτή της Μητέρας, στη Φουρνή.

☞ ΣΥΝΕΧΕΙΑ στην 8η σελ.

ΦΟΥΡΝΙΩΤΙΚΟΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2022

- **ΤΕΤΑΡΤΗ, 10 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2022:** Εσπερινός και Αρτοκλασία στην εκκλησία της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, στο Πάνω χωριό Φουρνής.
- **ΣΑΒΒΑΤΟ, 13 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2022, ώρα 20.30:** Πανηγυρικός εορτασμός του Φουρνιώτικου Αύγουστου στον αυλειό χώρο του Δημοτικού Σχολείου Φουρνής, με ομιλήτρια την κα Αικατερίνη Ανδριανάκη, Ακτινολόγο, Επιστημονική Διευθύντρια του Διαγνωστικού Κέντρου Ηρόδοτος, με θέμα: «Πρόληψη και Υγεία – μια σχέση Αγάπης».
- **ΚΥΡΙΑΚΗ, 14 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2022, ώρα 11.00,** αίθουσα Δημοτικού Σχολείου Φουρνής: Τελική ημερομηνία επίσης Τακτικής Γενικής Συνέλευσης του Συλλόγου μας.
- **ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 22 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2022:** Ημερήσια Εκδρομή.
- **ΔΕΥΤΕΡΑ, 25 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2022:** Κοιμητήριο Φουρνής Απόστολος Τίτος, θα τελεστεί δέηση μετ' αρτιδιών υπέρ αναπαύσεως της ψυχής των προγόνων και λοιπών προσφιλών προσώπων.

Περισσότερες πληροφορίες και έγκαιρες δηλώσεις συμμετοχής στην Πρόεδρο του Συλλόγου Φ.Φ.Φ. κα Ρένα Καντάκη, τηλ.6944223906, στην ταμία κα Μαρία Ντούζου, τηλ.6971899224 ή σε οποιοδήποτε άλλο μέλος του Δ.Σ.

Κοινωνική ζωή και κίνηση

ΓΑΜΟΙ

• Ο Ιωάννης Χειράκης του Εμμ. και η Παναγιώτα-Ιωάννα Τσάτσου, τέλεσαν τους γάμους τους στο Ξυλόκαστρο Κορινθίας.

Θερμά συγχαρητήρια. Να ζήσουν και να ευτυχίσουν.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

• Ο Βασίλης Μπαμπασιάς και η Μαρία Γωνιωτάκη κόρη του Σπύρου και της Καίτης βάπτισαν τη δεύτερη κορούλα τους και την ονόμασαν **Κατερίνα**.

Να ζήσει η νεοφώτιστη και να τη χαίρονται οι γονείς της και οι παππούδωγαγιαγιάδες της.

ΘΑΝΑΤΟΙ

• Πέθανε στο Ηράκλειο στις 3 Απριλίου 2022 και κηδεύτηκε στη Φουρνή η **Μαρία** χήρα **Μιχαήλ Χηράκη**.

Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους της. Καλό Παράδεισο να έχει.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

• Ο **Ιωάννης Εμμ. Χειράκης** χειροθετήθηκε Αναγνώστης από τον Αρχιεπίσκοπο Κρήτης κ.κ. Ευγένιο, στον ιερό Ναό της Αγίας Τριάδος στο Ηράκλειο.

Θερμά συγχαρητήρια.

ΦΟΥΡΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

Ενημερωτικό Δελτίο
Συλλόγου Φουρνιωτών
και Φίλων της Φουρνής Κρήτης
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ:
Ο Σύλλογος Φουρνιωτών
και Φίλων της Φουρνής Κρήτης
ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
Η Πρόεδρος του Συλλόγου
ΡΕΝΑ ΚΑΝΙΤΑΚΗ - ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ
Ιπποκράτους 164β - 114 71 Αθήνα
Αριθ. φύλλου 118
Εκδίδεται στην Αθήνα
από Συντακτική Επιτροπή

Για επιστολές, εμβάσματα, πληροφορίες
κα **Κανιτάκη-Γιαννοπούλου Ρένα**
Ιπποκράτους 164Β Αθήνα
Τηλ. 210-6431251
e-mail : ikanitakis@gmail.com
ISSN: 1109 - 3668

Για συνδρομές: Εθνική Τράπεζα
της Ελλάδος

IBAN: GR230110695000069570713029
στα ονόματα: **Ντούζου Μαρία,**
Κανιτάκη-Γιαννοπούλου Ειρήνη

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ:

Πρόεδρος: Ρένα Κανιτάκη-Γιαννοπούλου
Αντιπρόεδρος: Κων/νος Δεμέτζος
Γεν. Γραμμ.: Εμμανουήλ Βελονάκης
Ταμίας: Μαρία Τουτουδάκη-Ντούζου
Μέλος: Γεωργία Κανιτάκη-Παπουτσάκη
Αναπληρωματικά μέλη:
Δημήτρης Χατζηδάκης
Βαρβάρα Φαλκώνη-Ανδριανάκη
Αντώνης Κωστόπουλος-Κανιτάκης

Παραγωγή - εκτύπωση:
Τυπογραφείο **Κων/νου Νικίτα Καράλη**
Παρωασού 2 Αθήνα. Τηλ.: 210 5233965

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, η κατά παράφραση η διασκευή απόδοση του περιεχομένου της Εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη. Νόμος 2121/1993 και κανόνες Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα.

Συνδρομές και προσφορές εις μνήμη (σε ευρώ)

Αγγελίδης Θρασύβουλος και Σέτη Ανώνυμος	20
Γεωργαδάκης Γεώργιος	20
Κανιτάκη Αργυρώ	20
Κανιτάκη Βερονίκη και Κανιτάκης Ιωάννης εις μνήμην Κώστα και Καίτης Φουντουλάκη	100
Κασάφ Μαρούα	20
Μουτσόπουλος Νίκος και Μαριζάννα	50
Ξυλούρη Ουρανία	20
Παπαδόπουλος Νίκος, Καθηγητής Ιατρικής, και Μενεγάκη Μαρία στη μνήμη Κώστα και Καίτης Φουντουλάκη με την ευχή να παραμείνει αιωνία και αήνητος	50
Σεργάκης Κωνσταντίνος του Εμμανουήλ	50
Ευχαριστούμε θερμά τους συμπατριώτες μας.	

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Όσοι καταθέτουν την συνδρομή τους στον λογαριασμό του Συλλόγου στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας αριθμός λογαριασμού **IBAN: GR230110695000069570713029**, στα ονόματα **Ντούζου Μαρία** και **Κανιτάκη-Γιαννοπούλου Ειρήνη**, παρακαλούνται να γράφουν στην κατάθεση το όνομά τους και στη συνέχεια να ενημερώνουν σχετικά την Ταμία μας κα **Μαρία Τουτουδάκη-Ντούζου** στο τηλ. 210 9345556.

Σας υπενθυμίζουμε ότι η έκδοση της Εφημερίδας μας και οι εν γένει πολιτιστικές εκδηλώσεις του Συλλόγου μας, στηρίζονται αποκλειστικά στη Συνδρομή σας. Γι' αυτό σας παρακαλούμε μην την αμελείτε.

Ευχαριστούμε θερμά.

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ ΦΟΥΡΝΙΩΤΩΝ

Εκλογή και υποδοχή του Καθηγητή Κωνσταντίνου Ν. Δεμέτζου ως Ακαδημαϊκού

στην Ευρωπαϊκή Ακαδημία Επιστημών και Τεχνών (European Academy of Sciences and Arts)
στην τάξη των Φυσικών Επιστημών (Class IV, Natural Sciences).

66 Στις 2 Ιουλίου 2022 στο **Salzburg** της Αυστρίας, έγινε η επίσημη υποδοχή ως νέου Ακαδημαϊκού στην Ευρώπη του συντοπίτη μας καθηγητή Κωνσταντίνου Δεμέτζου. Η τελετή έλαβε χώρα στο Πανεπιστήμιο του Salzburg στην μεγάλη αίθουσα τελετών όπου ο καθηγητής έλαβε επίσημως από τον πρόεδρο της Ακαδημίας καθηγητή Klaus Mainzer το επίσημο κείμενο της εκλογής του ως τακτικού μέλους στην τάξη των Φυσικών Επιστημών.

Η Ευρωπαϊκή Ακαδημία Επιστημών και Τεχνών (European Academy of Sciences and Arts) αποτελεί τον πυρήνα επιστημονικών συζητήσεων και επηρεάζει τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε Ευρωπαϊκό επίπεδο σε τομείς όπως, η υγεία, οι φυσικές επιστήμες, οι τέχνες, η τεχνολογία κ.α. Τα επίσημα έγγραφα που συντάσσονται από τους Ακαδημαϊκούς, αποστέλλονται μετά από έγκριση της Γερουσίας της Ακαδημίας, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και δημοσιεύονται και σε Ευρωπαϊκά επιστημονικά έντυπα. Είναι τιμή για το χωριό μας ο συντοπίτης μας Κώστας Δεμέτζος να αποτελεί σήμερα τακτικό μέλος της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας στην οποία συμμετέχουν ως τακτικά μέλη 35 κάτοχοι του βραβείου Νόμπελ.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ, όσοι επιθυμούν να αναγγέλλουν κοινωνικά γεγονότα στα «Φουρνιώτικα Νέα» ν' απευθύνονται στην Πρόεδρο του Συλλόγου μας, και προκειμένου για τους κατοίκους του χωριού και τους διαμένοντες εν γένει στην Κρήτη, στο μέλος του Δ.Σ. κα Βαρβάρα Φαλκώνη - Ανδριανάκη (τηλ. 6971 756657) ή στον κ. Νίκο Φουντουλάκη (τηλ.: 28410 23243).

Συγχαρητήρια προς τον γιατρό Κωνσταντίνο Παπαδόπουλο

Επιθυμώ να εκφράσω τις ευχαριστίες μου σε έναν γιατρό, ένα μικρό παιδί, τον Κωνσταντίνο Παπαδόπουλο, που αν και μικρός στρατεύτος ακόμη, επιστρατεύει όλες του τις δυνάμεις για να βοηθήσει τον κάθε ασθενή.

Υπηρετεί τον άνθρωπο με αγάπη και ευσυνειδησία ο Κωνσταντίνος και ταυτίζεται με τη δύναμη της ανάσας των ασθενών.

Σε σκληρώνει το παιδικό του χαμόγελο, η καλοσύνη του, το ανθρώπινο ενδιαφέρον του.

Η προθυμία του να βοηθήσει τον ασθενή και τους συνοδούς του είναι πρωτόγνωρη για ένα τόσο μικρό ειδικευόμενο γιατρό.

Του ευχόμαστε ό,τι καλύτερο στις μελλοντικές προσπάθειες για την επαγγελματική και προσωπική του ζωή.

Να συγχαρώ και τους γονείς του, τη μητέρα του Μαρία Μενεγάκη και ιδιαίτερος τον πατέρα του, καθηγητή ιατρικής, που μάλλον αποτέλεσε πρότυπο για τα παιδιά του στο ιατρικό λεπούργημα και τους δίδαξε τις αρχές της ιατρικής δεοντολογίας.

Του εύχομαι από καρδιάς να έχει υγεία και να συνεχίσει με τον ίδιο ζήλο και αγάπη το λεπούργημα για τον συνάνθρωπο και έτσι αναπερώνεται η ελπίδα.

Με εκτίμηση

Ε. Φθενάκη

• Επίσης πρέπει να επισημάνουμε ότι όλο αυτό το διάστημα του ενός έτους υπηρεσίας του Κωνσταντίνου στο Γενικό Νοσοκομείο Αγίου Νικολάου, νόσησαν και θεραπεύθηκαν στο νοσοκομείο αυτό πολλοί ασθενείς από την Φουρνή, χωριό της καταγωγής του από την γιαγιά του Ελένη Κλωντζάκη - Μενεγάκη για τους οποίους ο Κωνσταντίνος υπερέβαλε εαυτόν στην εξυπηρέτησή τους, σεβόμενος τους συνανθρώπους του ασθενείς όπως και πολλούς Αγιονικολιώτες

Τον ευχαριστούμε θερμά για την όλη του προσφορά.

Στο πλαίσιο της υποδοχής του ο Καθηγητής έδωσε διάλεξη με τίτλο «Οι νέες εξελίξεις στον τομέα της Υγείας. Η συμμετοχή της κοινωνίας στην έρευνα, καινοτομία και εκπαίδευση». Παρακάτω παρατίθεται περίληψη της ομιλίας του καθηγητή:

«Οι εξελίξεις στην επιστήμη και στην τεχνολογία δεν είναι κάτι πρόσφατο αλλά μια συνεχής και αδιάκοπη αναζήτηση του ανθρώπου να κατανοήσει και να αποκλύψει τους φυσικούς νόμους για να μπορούμε ως κοινωνία να ζούμε καλύτερα. Η κατανόηση της ανθρώπινης φύσης σε πολλά επίπεδα, όπως της φυσιολογίας, της ανατομίας, των μηχανισμών επικοινωνίας (π.χ. εγκέφαλος και νευρικό σύστημα), αλλά και οι κοινωνικές ανάγκες, όπως το πόσιμο νερό, ο υγιεινός τρόπος διαβίωσης, η κοινωνική οργάνωση, η ανάπτυξη θεραπειών, η διαχείριση της ενέργειας και των πόρων που η φύση μας παρέχει, συνέβαλαν στην δημιουργία και στην ανάπτυξη του ανθρώπινου πολιτισμού. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η φιλοσοφία και οι τέχνες (μουσική, ποίηση, θέατρο) αποτέλεσαν πρωτογενή δύναμη για την ανθρώπινη εξέλιξη και την κατανόηση της τεχνολογίας, των μαθηματικών, της φυσικής, της μηχανικής, με στόχο την κατασκευή των απαραίτητων τεχνικών υποδομών για την ανθρώπινη διαβίωση.

Σήμερα διανύουμε μια περίοδο όπου οι επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις απαιτούν από την κοινωνία να χρησιμοποιήσει νέα «εργαλεία» για να κατανοήσει τα αποτελέ-

σματα της έρευνας, της τεχνολογίας και της καινοτομίας. Η ευθύνη της πολιτείας να προσφέρει τρόπους εκπαίδευσης από το δημοτικό και ίσως από το νηπιαγωγείο, αποτελεί υποχρέωσή της, ώστε η κοινωνία να κατανοήσει πολύπλοκες και δύσκολες έννοιες και να τις ενσωματώσει στην καθημερινότητά της, χωρίς το φόβο του άγνωστου και της αβεβαιότητας. Δεν θα αναφερθώ στις σπουδαίες επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις που αφορούν στην υγεία και που αποτέλεσε σημαντικό τμήμα της ομιλίας μου στην Ακαδημία, αλλά ούτε στην ενέργεια και στην προστασία του περιβάλλοντος που σήμερα με βάση την Ευρωπαϊκή προοπτική και τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Ευρώπης αποτελούν τομείς αιχμής, ειδικά με τον πόλεμο στην Ουκρανία, αλλά και τα μηνύματα καταστροφής των φυσικών πόρων και του περιβάλλοντος. Θα αναφερθώ σε 'εργαλεία' που μπορεί η πολιτεία όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στην Ευρώπη να χρησιμοποιήσει για να βοηθήσει τους νέους από τα μαθητικά τους χρόνια, από το δημοτικό ακόμα, να ενσωματώσουν στην ζωή τους ώστε να κατανοούν δύσκολες επιστημονικές και τεχνολογικές έννοιες.

Ένα σημαντικό «εργαλείο» εκπαίδευσης, αποτελεί η πρακτική εφαρμογή, θα έλεγα με την μορφή δημιουργικού παιχνιδιού, των γνώσεων της Επιστήμης, της Τεχνολογίας, της Μηχανικής των Μαθηματικών αλλά και των Τεχνών. Το εργαλείο αυτό ονομάζεται Επιστήμη, Τεχνολογία, Μηχανική, Μαθηματικά αλλά και Τέχνες, στα αγγλικά STEM & STEAM (Science Technology Education Mathematics and Science Technology Education Arts and Mathematics) στο οποίο θα αναφερθώ περιληπτικά παρακάτω. Το 2018 το γραφείο για την πολιτική της εκπαίδευσης στις ΗΠΑ, το πρότεινε ως στρατηγική για τους μαθητές και φοιτητές. Επίσης η Φινλανδία χρησιμοποιεί πρωτότυπους τρόπους εκ-

παίδευσης οι οποίοι βασίζονται στα παραπάνω εκπαιδευτικά συστήματα και θα αναφερθώ παρακάτω. Το 2019 επενδύθηκαν από τις ΗΠΑ 540 εκατομμύρια δολάρια για την πραγματοποίηση του τρόπου εκπαίδευσης των μαθητών, που θα αποτελούν την κοινωνία του μέλλοντος. Τα προηγούμενα χρόνια αναφέρεται ότι το 90% των παγκοσμίως παραγόμενων δεδομένων (data) σε όλους τους τομείς, οφείλεται στην ανάπτυξη της τεχνολογίας, και του διαδικτύου. Η ορθή χρήση, αλλά και η κατανόηση της χρησιμότητας, αλλά και των κινδύνων των δεδομένων που παράγονται παγκοσμίως, είναι θέμα εκπαίδευσης. Η τεχνητή νοημοσύνη και τα αποτελέσματά της είναι ήδη ορατά στον τομέα της υγείας, αλλά και σε άλλους τομείς και επηρεάζει την καθημερινότητά μας. Τα πλεονεκτήματα από την χρήση των εργαλείων STEM και STEAM που ανέφερα στην εκπαιδευτική διαδικασία μπορούμε να τα συνοψίσουμε όπως παρακάτω:

1. Λήψη έξιπνων αποφάσεων και προστασία από την χρήση του διαδικτύου. Ασφάλεια προσωπική αλλά και κοινωνική.
2. Προώθηση λήψης υψηλών μέτρων ασφάλειας για την προστασία των καταναλωτών, και των χρηματικών συναλλαγών.
3. Προστασία των προσωπικών δεδομένων και της ασφάλειας των δεδομένων υγείας.
4. Ανάπτυξη πολιτικών υγείας στις οποίες συμμετέχουν και οι κοινωνικοί φορείς (π.χ. ομάδες ασθενών) ως αποτέλεσμα εκπαίδευσης τους στις νέες τεχνολογίες, από τα μαθητικά τους χρόνια.
5. Εξοικείωση με την τεχνητή νοημοσύνη και την μηχανική μάθηση.
6. Κατανόηση των επιστημονικών και τεχνολογικών εξελίξεων π.χ. διαδίκτυο, δίκτυα επικοινωνίας.
7. Ψηφιακός μετασχηματισμός της κοινωνίας και της εργασίας.

(Συνέχεια στη σελ. 3)

Τα κρασιά της Κρήτης

Οι ποικιλίες, οι αμπελώνες, και όλα όσα συνθέτουν τον οινικό χάρτη της μεγαλονήσου

Πόσα διαφορετικά πρόσωπα μπορεί να έχει ένας τόπος; Στην περίπτωση της Κρήτης, πολλά. Το βεβαιώνουν δεκάδες περιηγητές που επισκέφθηκαν το νησί στους περασμένους αιώνες και μίηκαν στον κόπο να καταγράψουν τις εντυπώσεις τους.

Το επιβεβαιώνουν έγκριτοι ερευνητές κι ακόμα πιο έγκριτοι δημοσιογράφοι, που καθέννας τους περιγράφει **μία Κρήτη αλλιώς**. Κάπως σαν τις εικόνες που αλλάζουν έκφραση κάθε φορά που αλλάζει οπτική γωνία. Από το βορρά στο νότο, από τα παράλια στην ενδοχώρα, από τους κοσμοπολίτες ξενοδόχους στους σκληροτράχηλους κτηνοτρόφους, από τους παλιούς αστούς των Χανίων μέχρι το «νέο χρήμα» του Ηρακλείου, το νησί είναι γεμάτο αντιθέσεις και συχνά αντιφάσεις, σε όλα τα επίπεδα. Όμως φαντάζομαι, πως αυτή είναι η γοητεία του κι ο λόγος που το ερωτεύεσαι.

Από τούτο τον κανόνα φυσικά, δε θα μπορούσε να ξεφύγει το κρασί, ένα προϊόν στενά δεμένο με την κουλτούρα αλλά κυρίως με την καθημερινότητα των κατοίκων. Τόσο δεμένο που πιστεύω ότι αν υπήρχαν μετρήσεις για την κατά κεφαλή κατανάλωση κρασιού ανά γεωγραφικό διαμέρισμα, οι Κρητικοί θα ήταν σίγουρα πρωταθλητές Ελλάδος και με διαφορά. Πολλά πρόσωπα κι εδώ, λοιπόν. Από τα θερμά, αλκοολικά **πορτοκαλόχρωμα κόκκινα**, με τους οξειδωτικούς χαρακτήρες, που εκφράζουν την παραδοσιακή γείση, όπως τουλάχιστον διαμορφώθηκε τα τελευταία 100 χρόνια, μέχρι τις **τεχνολογικά άρτες**, κοσμοπολίτικες εκφράσεις των σύγχρονων οινοποιών, που ενθουσιάζουν τους οινόκοιτους, οι παραλλαγές είναι, αναπόφευκτα, πολλές. Τα σχεδόν 4.000 χρόνια αδιάλειπτης παρουσίας οινάμπελων αλλά και το ιδιαίτερο ανάγλυφο του εδάφους που επιτρέπει όχι μόνο την οικονομική αλλά και την κοινωνική εξέλιξη των επιμέρους περιοχών, συνιστούν δυο προφανείς λόγους.

Η πολυκύμαντη ιστορία της Κρήτης αποτυπώνεται και στη διαδρομή των κρασιών της, με κορυφαία ίσως στιγμή τους, την περίοδο της Ενετικής κυριαρχίας, η οποία ξεπέρασε τα 400 χρόνια, από τις αρχές του 13ου μέχρι τα μέσα του 17ου αιώνα. Φυσικά χάρη στην παραγωγή του **Μαλβαζία**, του διασημότερου κρασιού της εποχής, που το εμπόριο του βρισκόταν στα χέρια των Βενετσιάνων. Για την καταγωγή, τη μέθοδο παραγωγής, την **ποικιλιακή σύνθεση** και τα χαρακτηριστικά του, έχουν διατυπωθεί και εξακολουθούν να διατυπώνονται διαφορετικές υποθέσεις. Η ουσία είναι πάντως ότι η Κρήτη αποτέλεσε το μεγαλύτερο κέντρο παραγωγής αυτού του τύπου κρασιού, που ίσως «αντανάκλασει» του να βρίσκονται ακόμα στα πιο παραδοσιακά τμήματα του αμπελώνα της.

Η οθωμανική κατάκτηση, περιόρισε την παραγωγή κρασιού **στα όρια των μοναστηριών** και της χωρικής οινοποίησης, διαμορφώνοντας συνθήκες και πρακτικές που σ' ένα βαθμό επιβιώνουν μέχρι σήμερα. Δεν ξέρω αν υπάρχει άλλη περιοχή της Ελλάδας, με τόσους πολλούς μικροϊδιοκτήτες αμπελώνων και ερασιτέχνες οινοποιούς, που όλοι είναι περήφανοι και βέβαιοι για την «αγνότητα» και ανεπανόλητη ποιότητα του προϊόντος τους. Τόσο, που συχνά βρίσκεισαι στο δίλημμα: Να χάσω ένα φίλο ή να έχω χαλασμένο στομάχι την άλλη μέρα;

Όμως, τα πράγματα αλλάζουν με εντυπωσιακά γρήγορους ρυθμούς. Ήδη μέσα στην τελευταία εικοσαετία τα σύγχρονα, οργανωμένα οινοποιεία έχουν πολλαπλασιαστεί, πλησιάζοντας πλέον τα 100, με τα 10-15 από αυτά να αποτελούν τις ατμομηχανές, που καλούνται να σύρουν το υπόλοιπο τραίνο. Ένα τραίνο «φορτωμένο» με πολλές χιλιάδες τόνους κρασιού, που έρχονται από κάπου 80.000 στρέμματα οινάμπελων -χωρίς να υπολογίζουμε την **τριπλή χρήση Σουλτανίνα**- με κέντρο την ενδοχώρα του Ηρακλείου, αλλά απλωμένα σε ολόκληρη την Κρήτη.

Οι ποικιλίες

Παρότι οι αμπελογράφοι του 19ου αιώνα καταγράφουν έως και **72 ποικιλίες σταφυλιού** στον κρητικό αμπελώνα, βέβαια όχι όλες διαφορετικές μεταξύ τους, ούτε όλες οινοποιήσιμες, σήμερα λιγότερες από 10 καταλαμβάνουν υπολογίσιμες εκτάσεις, ενώ ανάλογος αριθμός κοσμοπολίτικων ποικιλιών έχουν αξιόλογη παρουσία.

Ανάμεσά τους, την πρώτη θέση κατέχει μέχρι στιγμής το ερυθρό **Λιάτικο**, μια αρχαία ποικιλία που οφείλει το όνομά της στην πρωιμότητα της (Ιουλιάτικο>Λιάτικο) και δίνει κρασιά υψηλόβαθμα, αλλά συχνά με ασταθές χρώμα. Ακολουθούν οι ερυθρές **Κοτσιφάλη** και **Ρωμαίικο** -τούτη η δεύτερη καλλιεργείται σχεδόν αποκλειστικά στα Χανιά- και η λευκή **Βηλάνη**, παλιά ποικιλία, που όπως υπαινίσσεται η ονομασία της (από το βενετσιάνικο *villano* = τραχύς, χοντροκομμένος) δεν εχαιρε ιδιαίτερης εκτίμησης, αν και τώρα μια κυκλοφορούν πολύ καλοφτιαγμένα δείγματά της. Κι ακόμα, η ερυθρή **Τσαρδάνη**, συγγενής του Ρωμαίικου, που την συναντάμε μόνο στη Δυτική Κρήτη, το επίσης ερυθρό **Μαντηλάρι** και οι λευκές **Θραψαθήρι**, **Βιδιανό** (η καινούργια βεντέτα του κρητικού αμπελώνα, που ήδη ξεκίνησε «καριέρα» και εκτός νησιού) και το λευκό μικρόρογο **Μοσχάτο**, με τους τοπικούς κλώνους της **Σπίνας** και της **Μάζας**. Στις κοσμοπολίτικες ποικιλίες σταφυλιού πρωταγωνιστούν, λογικά, οι μεσογειακές κόκκινες **Syrah** και **Grenache**, αλλά και η πανταχού παρούσα **Cabernet Sauvignon**.

Στους αμπελώνες και τα οινοποιεία

Πρακτικά, σε όποιο σημείο της Κρήτης κι αν βρεθεί κανείς -με ελάχιστες εξαιρέσεις- θα υπάρχει κοντά ένα οινοποιείο που αξίζει να επισκεφθεί και να δοκιμάσει τα κρασιά του. Ίδανικά βέβαια, αν θέλει να γνωρίσει όλες τις αμπελουργικές ζώνες του νησιού, θα χρειαστεί να οδηγήσει περίπου 300 χιλιόμετρα στον Βόρειο Οδικό Άξονα, από την **Κίσσαμο** στα δυτικά μέχρι την **Σητεία** στα ανατολικά, κάνοντας και αρκετές κάθετες παρεκβάσεις προς νότο, ειδικά στην περιοχή του Ηρακλείου. Διαφορετικά, αρκεί να συνεχίσει το διάβαση.

Χανιά

Οι αμπελώνες της Περιφερειακής Ενότητας (παλιότερα τη λέγαμε νομό) Χανίων, ξεπερνούν τα 15.000 στρέμματα και απλώνονται κυρίως κατά μήκος της βόρειας ακτής, με τους καλύτερους απ' αυτούς να βρίσκονται τις βορινές πλαγιές των Λευκών Ορέων. Σε ποσοστό περίπου 80% τους καλύπτονται από το **Ρωμαίικο**, μια ντόπια ποικιλία σταφυλιού, με πολλούς κλώνους, παραγωγική, υψηλόβαθμη, με φτωχό χρωματικό δυναμικό, που αποτελεί τη βάση για τον δημοφιλέστατο, σε τοπικό επίπεδο, **Μαρουβά**. Αν βρει κανείς πραγματικό Μαρουβά, όχι απ' αυτούς που πουλάνε σε πλαστικά μπουκάλια του νερού, αξίζει να τον δοκιμάσει, έστω για την εμπειρία. Πρόκειται για ένα ιδιαίτερο κόκκινο κρασί, υψηλόβαθμο, με έντονα οξειδωτικό χαρακτήρα και αρώματα που παραπέμπουν ακόμα και σε κονιάκ. Η **διαδικασία παλαιώσης** του θυμίζει μια πρώιμη μορφή του συστήματος *solega*, που χρησιμοποιείται για το ισπανικό sherry. Ο νομός διαθέτει μόνο δύο Προστατευόμενες Γεωγραφικές Ενδείξεις (ΠΓΕ), τις Χανιά και Κίσσαμο.

Ρέθυμνο

Παρότι, σύμφωνα με ανεπίσημες εκτιμήσεις, στο νομό υπάρχουν πάνω από 3.500 κάτοχοι αμπελιών, ελάχιστοι από αυτούς διαθέτουν περισσότερα από 5 στρέμματα. Έτσι τα πάνω από 12.000 στρέμματα που βρίσκονται διάσπαρτα από το βορρά ως το νότο, χρησιμοποιούνται κυρίως στη χωρική οινοποίηση και φυσικά στην παραγωγή τσικουδιάς. Από το 2011, έχει αναγνωρισθεί η **Ρέθυμνο Π.Γ.Ε.**, που πρακτικά καλύπτει όλους τους αμπελώνες του νομού.

Ηράκλειο

Δεν θα ήταν καθόλου υπερβολή αν λέγαμε πως εδώ χτυπάει η οινική καρδιά της Κρήτης, καθώς υπολογίζεται ότι οι αμπελώνες που βρίσκονται μέσα στα όρια του νομού μπορεί να πλησιάζουν τα 40.000 στρέμματα. Και μιλάμε φυσικά για οινάμπελα, γιατί αν υπολογίσουμε την τριπλή χρήση Σουλτανίνα (οινοποίηση-σταφίδα-επιτραπέζιο) τότε οι εκτάσεις πολλαπλασιάζονται. Δεν είναι, όμως, μόνο η μεγάλη έκταση των αμπελώνων, ούτε οι πέντε Προστατευόμενες Ονομασίες Προέλευσης (ΠΟΠ), που έχουν αναγνωρισθεί στο νομό και πρακτικά καλύπτουν τη μεγαλύτερη έκτασή του, από τις βόρειες μέχρι τις νότιες ακτές. Πάνω απ' όλα είναι η καινούργια γενιά ιδιωτών οινοπαραγωγών, που επένδυσαν σε αμπελώνες και εγκαταστάσεις, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για την παραγωγή κρασιών υψηλής ποιότητας.

Στην Π.Ε. Ηρακλείου έχουν αναγνωρισθεί 5

Προστατευόμενες Ονομασίες Προέλευσης, οι **Αργάνες ΠΟΠ** (μόνο κόκκινα ξηρά κρασιά από Κοτσιφάλη και Μαντηλάρι), **Πεζά ΠΟΠ** (λευκά ξηρά από Βηλάνη και κόκκινα ξηρά από Κοτσιφάλη και Μαντηλάρι), **Δαφνές ΠΟΠ** (κόκκινα ξηρά κρασιά από Λιάτικο με προσθήκη έως 20% Μαντηλάρι, κόκκινα γλυκά κρασιά από Λιάτικο), **Χάνδακας - Candia ΠΟΠ** (αναγνωρίστηκε μόλις το 2011 και γεωγραφικά επικαλύπτει τις άλλες τρεις. Λευκά ξηρά κρασιά με βάση την ποικιλία Βηλάνη, με προαιρετική συμμετοχή των ποικιλιών Βιδιανό, Ασύρτικο, Αθήρι και Θραψαθήρι, μέχρι ποσοστό 15%, όσο και κόκκινα ξηρά, από συνινοποίηση των ποικιλιών Κοτσιφάλη-Μανδηλάρι, σε αναλογία 70/30) και τέλος, **Malvasia Χάνδακας-Candia ΠΟΠ** (διάφοροι τύποι γλυκών κρασιών, από λευκές κυρίως ποικιλίες, παραπέμποντας φυσικά στον παλιό Μαλβαζία). Παρά ταύτα οι περισσότεροι οινοποιοί χρησιμοποιούν κυρίως την Γεωγραφική Ένδειξη Κρήτη, που αφήνει μεγαλύτερα περιθώρια συνθέσεων και πειραματισμών, εκτός ότι είναι ασύγκριτα πιο αναγνωρίσιμη.

Αν όλα τούτα φαίνονται υπερβολικά περιπλοκά κρατήστε μόνο πως η **Βηλάνη**, στις καλύτερες εκφράσεις της, δίνει λευκά με λεπτά αρώματα και ευχάριστη οξύτητα, το ανερχόμενο **Βι-**

διανό, που δεν λείπει πλέον από τη συλλογή κανενός «καθώς πρέπει» οινοποιείου, λευκά με όγχο, αλκοόλη και εκφραστική μύτη, το **Κοτσιφάλη** αρωματικά, θερμά και μαλακά κόκκινα, το **Μαντηλάρι** -η γνωστή αιγαιοπελαγίτικη Μανδηλαριά- χαρακτηρίζεται από τις σφιχτές τάνινες και το πλούσιο χρώμα, ενώ τέλος το **Λιάτικο** μας δίνει υψηλόβαθμα, ανοιχτόχρωμα, σχεδόν πορτοκαλί στις πιο παραδοσιακές οινοποιήσεις, κρασιά, με καλό αρωματικό δυναμικό και πολύ ήπιες τάνινες.

Περισσότερα από 40 οινοποιεία δραστηριοποιούνται στην περιοχή, προσφέροντας μια τεράστια επιλογή σε ποιότητες, τιμές και χαρακτηρισμούς.

Λασιθί

Οι αμπελώνες, κάπου 11.000 στρέμματα, βρίσκονται συγκεντρωμένοι στο ανατολικότερο τμήμα του νομού, στην επαρχία Σητείας, που σχεδόν ολόκληρη καλύπτεται από την ομώνυμη Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης. Το Λιάτικο, που πιθανόν κατάγεται από εδώ, αποτελεί τη ραχοκοκαλιά του ξηρού κόκκινου Σητεία ΠΟΠ, με προσθήκη έως 20% Μανδηλαριάς, ενώ η Βηλάνη αντίστοιχα του λευκού, με προσθήκη έως 30% της ποικιλίας Θραψαθήρι. Για τα κόκκινα γλυκά μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο Λιάτικο, ενώ για την Ονομασία Malvasia Σητείας, η νομοθεσία είναι ίδια με αυτή του Χάνδακα.

Από τον ιστότοπο : travel.gr, 05.08.2021

ΑΝΑΡΕΑΣ ΑΝΑΡΟΥΛΙΑΚΗΣ, Τα κρασιά της Κρήτης

Αυτός είναι ο απόλυτος οδηγός

Επιμέλεια : Ρένα Καντιάκη-Γιαννοπούλου

Εκλογή και υποδοχή του Καθηγητή Κωνσταντίνου Ν. Δεμέτζου ως Ακαδημαϊκού

(Συνέχεια από τη σελ. 2)

Στα σχολεία για παράδειγμα η εξοικείωση των μικρών μαθητών στις κατασκευές και η δημιουργία σταθμών καινοτομίας μέσα από εκπαιδευτικά παιχνίδια και όχι μέσα από την αποστήθιση γνώσεων, αποτελεί σημαντική καινοτομία ενός εκπαιδευτικού συστήματος. Επίσης η συνεργασία μεταξύ των μαθητών αλλά και μεταξύ μαθητών ανώτερων τάξεων όπως μαθητών Γυμνασίου και Λυκείου σε διάφορους τομείς ανάλογα με τις δεξιότητές τους, δημιουργούν συνεργασίες και πρόγουν την ανάπτυξη νέων ιδεών και την εφαρμογή τους. Μελλοντικά, οι μαθητές αυτοί θα μπορούν να δημιουργήσουν κοινωνικές ομάδες που θα επικοινωνούν καλύτερα διότι μέσα από το παιχνίδι θα έχουν διδαχθεί την συνεργασία και την ανάπτυξη εμπιστοσύνης για την μελλοντική προστασία της κοινωνίας. Επίσης θα μπορούν να κατανοούν εύκολα τις εξελίξεις στην επιστήμη και στην τεχνολογία χωρίς φόβο και θα έχουν εξοικειωθεί με αυτές μέσα από τα μαθητικά τους χρόνια. Η εκπαίδευση π.χ. στους τομείς των μαθηματικών με την χρήση πραγματικών νομισμάτων και χρηματικών συναλλαγών με την μορφή παιχνιδιού, βοηθά τους μικρούς μαθητές να κατανοήσουν καλύτερη την χρήση των νομισμάτων, να μάθουν τρόπους προστασίας αναπτύσσοντας σχολικές εφαρμογές, προωθώντας τις ιδέες τους και λύνοντας μαθηματικά προβλήματα. Η χρήση lego δηλαδή πλαστικών κατασκευών θα βοηθήσει τα νέα παιδιά αλλά και τα μεγαλύτερα και τελικά και τους γονείς τους στην κατανόηση της σύγχρονης αρχιτεκτονικής, της ανάγκης προστασίας του περιβάλλοντος μέσα από βιοκλιματικά κτίρια και την ανάπτυξη νέων ιδεών. Κυρίως, θα τους δώσει την δυνατότητα να συνεργασθούν και μελλοντικά να είναι όλοι μαζί για να προστατεύσουν το περιβάλλον και να προστατεύουν τους ενεργειακούς πόρους.

Για μαθητές, αλλά και μεγαλύτερους που έχουν έφεση σε επιστήμες, όπως στην αστρονομία, βιολογία, χημεία, φυσική, επιστήμη υπολογιστών κλπ., μέσα από τα «εργαλεία» εκπαίδευσης που ανέφερα μπορούν να χρησιμοποιήσουν την εκπαίδευσή τους σε αυτά, ως δεξιότητες για την εύρεση εργασίας ή για την προώθηση των σπουδών τους σε υψηλότερο επίπεδο. Έτσι χρησιμοποιώντας τα εργαλεία STEM και STEAM μέσα από την:

- Συνεργασία
- Επικοινωνία
- Ανάπτυξη νέων ιδεών

• Δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης
• Ανάπτυξη και σχεδιασμό παραδειγμάτων υποδομών και μαθηματικών μοντέλων, μπορούν να κατανοήσουν δύσκολες επιστημονικές έννοιες και να τις ενσωματώσουν στην κοινωνική καθημερινότητα, να διαβάσουν καλύτερα τις επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις και να μην φοβούνται την πρόοδο.

Η Φινλανδία είναι από τις χώρες όπου η σχολική δραστηριότητα περιλαμβάνει κυρίως δημιουργικό παιχνίδι και ανάπτυξη δεξιοτήτων μέσα από εκπαιδευτικά παιχνίδια και μοντέλα και περιορισμένο διάβασμα. Η γνώση αποκτάται στην φύση, στο παιχνίδι και στην συνεργασία μαθητών - μαθητών και μαθητών - δασκάλων. Αυτό μεταφέρεται και στην οικογένεια και δημιουργούνται δίκτυα επικοινωνίας μέσα στην κοινωνία και αντιλαμβάνονται καλύτερα τις επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις. Η κριτική σκέψη και όχι η αποστήθιση, η μελέτη μέσα από το παιχνίδι των προβλημάτων της πραγματικής ζωής και η επίλυση τους ως μαθητικά προβλήματα, αλλάζουν το κοινωνικό μοντέλο και δημιουργούν κοινωνίες ευημερίας και προόδου.

Η αποστήθιση και το εξοντωτικό διάβασμα που όλοι μας έχουμε βιώσει ως μαθητές αλλά και φοιτητές πρέπει να οδηγηθεί σε ένα τέλος. Η γνώση μέσα από σύγχρονα εκπαιδευτικά μοντέλα που ανέφερα και η παιδεία μέσα από την φιλοσοφία ως παιχνίδι για τους μικρούς μαθητές αλλά και οι τέχνες (θέατρο, ποίηση) δημιουργούν κοινωνίες που προάγουν την εξέλιξη τους χωρίς φόβο, με κριτική ματιά και μελλοντική πρόοδο και ευημερία.

Πιστεύω, μετά από την ωριμότητα πολλών χρόνων στην εκπαίδευση αλλά και με θύμησες από τα μαθητικά μου χρόνια, ότι οι δεξιότητες που προάγουν την εγκυφαλική λειτουργία, βελτιώνουν την ανθρώπινη φυσιολογία, αναπτύσσουν νέες ιδέες και καλλιεργούν την συνεργασία και την ανθρώπινη επαφή, σχετίζονται απόλυτα με το δημιουργικό παιχνίδι, ειδικά στα πρώτα μαθητικά χρόνια. Η αλλαγή του μοντέλου εκπαίδευσης που σήμερα βιώνουμε, δηλαδή της αποστήθισης και της μη κριτικής σκέψης, αποτελεί ανάγκη και σύγχρονη απαίτηση, για να δημιουργήσουμε την κοινωνία του μέλλοντος με κέντρο τον άνθρωπο που θα κατανοεί και θα προάγει την πρόοδο, θα συνεργάζεται και θα ενσωματώνει στην ζωή του με ασφάλεια, τις νέες τεχνολογίες».

Αθηναϊκός περίπατος στην περιοχή των οδών Αιόλου και Αθηνάς

ΣΥΝΕΧΕΙΑ από την 1η σελ.

του ανέμου. Στο εσωτερικό υπήρχε μία δεξαμενή νερού για τη λειτουργία του υδραυλικού ρολογιού. Στο πάνω μέρος καθεμιάς από τις οκτώ πλευρές του, σε μορφή ζωοφόρου, δίνεται ανάγλυφη η εικόνα και το όνομα του καθενός από τους οκτώ κυριότερους ανέμους. Στους πρώτους χριστιανικούς χρόνους μετατράπηκε σε βαπτιστήριο και αργότερα σε εκκλησία. Τους μεσαιωνικούς χρόνους η ονομασία Αέρηδες, από τα ανάγλυφα των ανέμων στη ζωοφόρο, επικράτησε τόσο για το κτίριο, όσο και ως τοπωνύμιο της περιοχής. Τον 18ο αιώνα μετατράπηκε σε τεκέ (μουσουλμανικό μοναστήρι), τον επιστήμιό της Αθήνας, γνωστό και ως τεκές του Μπράιμη ή του Καρα Μπαμπά. Το εσωτερικό του ήταν γεμάτο μουσουλμανικά θρησκευτικά σύμβολα και κάθε Παρασκευή λάμβανε χώρα ο τελετουργικός χορός των Δερβίσηδων. Ο Έλγιν επιχείρησε να μεταφέρει το μνημείο στην Αγγλία, ανεπιτυχώς, λόγω της σθεναρής αντίδρασης των Δερβίσηδων και των Σοφτάδων του Μενδρεσέ. Στα μέσα του 19ου αιώνα χρησιμοποιήθηκε ως αποθήκη αρχαιοτήτων.

1.2 Μενδρεσές (Αιόλου και Πελοπίδα)

Ιδρύθηκε το 1721 από τον Μεχμέτ Φαχρή και ήταν το ιεροσπουδαστήριο των μουσουλμάνων. Ήταν έναν είδος πανεπιστημίου, στο οποίο και διέμεναν οι φοιτητές, οι λεγόμενοι «Σοφτάδες», κατά τη διάρκεια των πολυετών σπουδών τους, με δαπάνη του οθωμανικού δημοσίου. Διδάσκονταν δίκαιο, με βάση το Κοράνι, θεολογία, φιλολογία (αραβική, περσική και τουρκική) και φιλοσοφία. Ο Μενδρεσές είχε σχήμα τετράγωνο και αποτελούνταν από ένα κεντρικό κτίριο, τη σχολή, τους κοιτώνες των σπουδαστών και των δασκάλων τους, τους κοινόχρηστους χώρους και την κεντρική αυλή. Κατά τη διάρκεια της Επανάστασης ερειπώθηκε και δεν επαναλειτούργησε. Στην οθωνική περίοδο, αφού επισκευάστηκε και υπέστη εσωτερικές μεταβολές σε σχέδια του Χρ. Χάνσεν, λειτούργησε ως φυλακή, μέχρι και τα πρώτα χρόνια της βασιλείας του Γεωργίου Α'. Εδώ φυλακίστηκαν πολλοί διάσημοι ληστές της εποχής και πολιτικοί ανιφρονούντες, μεταξύ των οποίων και ο στρατηγός Μακρυγιάννης, το 1852. Στην κεντρική αυλή του κτιρίου υπήρχε ένας πλάτανος, στον οποίον απαγχονίζονταν οι καταδικασμένοι σε θάνατο. Όσοι φυλακισμένοι του Μενδρεσέ αποφυλακίζονταν χρησιμοποιούσαν την παροιμιώδη πλέον έκφραση «χαίρετά μου τον πλάτανο». Ο Μενδρεσές κατεδαφίστηκε το 1914. Διατηρήθηκε μόνο η παλαιά ξύλινη πύλη με την επιγραφή της.

1.3 Ξενοδοχείο «Αίολος» (Αιόλου και Αδριανού)

Αποτελεί το πρώτο κτίριο στην Αθήνα που κτίστηκε ως ξενοδοχείο. Είναι έργο του Στ. Κλεάνθη, ανεγέρθηκε το 1835 και διατηρείται ως σήμερα, χωρίς ιδιαίτερες αλλοιώσεις. Στο ξενοδοχείο προσφέρονταν δωμάτια «εφοδιασμένα με κραββάτους (σημείωση: κάτι όχι δεδομένο στα πανδοχεία και στα χάνια της εποχής) και έπιπλα ευρωπαϊκά», πρόγευμα, ευρωπαϊκά κρασιά και άλλα οινόπνευμα, ενώ στο εστιατόριο παρείχτο ευρωπαϊκό, αλλά και τουρκικό μενού.

Το Ξενοδοχείο Αίολος

1.4 Πλατεία Δημοπρατηρίου (Αιόλου και Μητροπόλεως)

Στη συμβολή των οδών Αιόλου και Μητροπόλεως βρισκόταν το Δημοπρατήριο, ισόγειο κεραμοσκεπές κτίριο, έργο του Χρ. Χάνσεν. Στον χώρο της πλατείας πραγματοποιούνταν υπαίθριοι πλειστηριασμοί και από το 1895 λειτουργούσε τις Κυριακές εβδομαδιαία αγορά μεταχειρισμένων αντικειμένων. Αργότερα, αυτή η αγορά μετακινήθηκε στην πλατεία Αθηνών. Στην οθωνική περίοδο η πλατεία ήταν προορισμός περιπάτου και εξόδου για τους Αθηναίους και κέντρο της αθηναϊκής ζωής. Υπήρχε χώρος λαϊκών θεαμάτων (σαλτιμπάγκοι, παλαιστές, θέατρο του δρόμου, παραστάσεις Καραγκιόζη), ενώ γύρω της λετούργησαν μερικά από τα πιο πολυσύχναστα καφενεία, όπως το Καφενείο των Αγωνιστών, όπου από τα πρώτα οθωνικά χρόνια σύχναζαν παλαίμαχοι αγωνιστές, και το Καφενείο της Πλατείας Δημοπρατηρίου, όπου σύχναζαν, κατά την ολιγόωρη άδειά τους, οι έγκλειστοι της γειτονικής φυλακής του Μενδρεσέ, στην πλειονότητά τους αντιμοναρχικοί πολιτικοί κρατούμενοι, αλλά και κουτσαβάκηδες του Ψυρρή.

1.5 Διασταύρωση των οδών Ερμού και Αιόλου

Ήταν το πιο πολυσύχναστο μέρος της πόλης κατά την οθωνική περίοδο. Εκεί ήταν και η αφετηρία του Παμφορείου, του ιππλάτου λεωφορείου, με 2 ή 4 άλογα, που συνέδεε την Αθήνα με τον Πειραιά. Εγκαινιάστηκε το 1836 και εκτελούσε 4 δρομολόγια την ημέρα, διάρκειας μίας ώρας το καθένα.

1.6 [Καφενείον «Ωραία Ελλάς»] (Ερμού και Αιόλου)

Στη συμβολή των οδών Ερμού και Αιόλου, με είσοδο και από τους δύο δρόμους, στεγαζόταν το Καφενείο «Ωραία Ελλάς». Ιδρύθηκε το 1836 και ήταν το μεγαλύτερο, πολυτελέστερο και το πιο ονομαστό αθηναϊκό καφενείο, κέντρο της πολιτικής και κοινωνικής ζωής της πόλης. Η κύρια αίθουσα ήταν ευρύχωρη, γεμάτη από μαρμάρινα τραπέζια και μαύρους ξύλινους καναπέδες. Στους τόχους υπήρχαν λιθογραφίες και αναρτημένα καριοφύλλα, σπάθες και μπαρουτοθήκες. Σε άλλο χώρο υπήρχε μεγάλο μπιλιάρδο, κυρίως για τους Ευρωπαίους πελάτες. Ως επίσημο «στέκι» της οθωνικής εποχής συγκέντρωνε άνδρες από όλες τις κοινωνικές τάξεις και αποτελούσε κέντρο πληροφόρησης, πολιτικών συζητήσεων και διεργασιών. Υπήρχε κατ' εξοχήν χώρος που συνδέθηκε με την

Μέλη του Συλλόγου μπροστά από το ναό της Αγίας Ειρήνης

Μέγαρο της Εθνικής Τραπέζης

αμφισβήτηση του οθωνικού καθεστώτος. Από εκεί, στις 10 Οκτωβρίου 1862, ξεκίνησαν επαναστάτες, με κατεύθυνση τα Ανάκτορα, απαιτώντας την έξωση του Όθωνα και εκεί έλαβε χώρα πανηγυρικός εορτασμός της Έξωσης. Αποτέλεσε «στέκι» των ποιητών της Ρομαντικής Σχολής (Αλ. Σούτσου, Αχ. Παράσχου, Δ. Παπαρηγόπουλου κ.ά.). Το καφενείο έκλεισε το 1879.

1.7 Πλατεία και Ναός Αγίας Ειρήνης (Αιόλου και Αθηνάιδος)

Επί της οδού Αιόλου σχηματίζεται πλατεία, όπου βρίσκεται ο ναός της Αγίας Ειρήνης, στον οποίο οφείλεται το όνομά της. Διαμορφώθηκε το 1856 και εκεί ήταν εγκατεστημένο το Πρωτοφυλακείο (Φρουραρχείο) με την Πρωτοφυλακή (Φρουρά της πόλης), μέχρι το 1879. Στην πλατεία υπήρχε υπαίθρια αγορά φυτών και σπόρων, ενώ στον χώρο της στάθμευαν μεταφορικά μέσα της εποχής.

Ο ναός της Αγίας Ειρήνης κτίστηκε στη θέση παλαιότερου ομώνυμου βυζαντινού ναού, ο οποίος πυρπολήθηκε και ερειπώθηκε κατά την Επανάσταση, ανακαινίστηκε το 1835 και λειτούργησε ως μητροπολιτικός ναός, μέχρι την οικοδόμηση της σημερινής μητρόπολης. Ο ναός συνδέθηκε με σημαντικές στιγμές της ζωής και της ιστορίας της νέας πρωτεύουσας, όπως η ανάδειξη του Δημάρχου της πόλης και οι εορτασμοί της ενηλικίωσης του Όθωνα (1835), της 25ης Μαρτίου για πρώτη φορά (1838) ως εθνικής εορτής και της πρώτης επετείου (1844) του Συντάγματος. Η κατασκευή του νέου ναού άρχισε το 1846, σε σχέδια του αρχιτέκτονα Λύσ. Καυταντζόγλου. Για την οικοδόμησή του χρησιμοποιήθηκαν υλικά από κατεδαφισμένες εκκλησίες, ενώ για οικονομικούς λόγους η αποπεράτωση του ολοκληρώθηκε το 1892.

Το Δημοτικό Θέατρο το 1905. Μπροστά είναι η πλατεία Λουδοβίκου και δεξιά η Ευπόλιδος

1.8 Ξενοδοχείο «ο Βύρων» (Αιόλου 38)

Τριώροφο κτίριο της δεκαετίας του 1830, στο οποίο, από το 1839 έως το 1842, στεγαζόταν το Αστεροσκοπείο Αθηνών (στην τάρτασα είχε εγκατασταθεί μετεωρολογικός σταθμός).

1.9 [Ζαχαροπλαστείο «Παυλίδης»] (Αιόλου και Βύσσης)

Το 1841 στη διασταύρωση των οδών Αιόλου και Βύσσης ο Σπ. Παυλίδης ίδρυσε «Γλυκισματοποιείον», την αρχή της σοκολατοποιίας Παυλίδη που αργότερα μετεγκαταστάθηκε στη οδό Πειραιώς. Το 1861 στο «Γλυκισματοποιείον» παρασκευάστηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα σοκολάτα.

Νέο κτίριο της Εθνικής Τραπέζης

1.10 Ναός Παναγίας Χρυσοσπηλιώσσης (Αιόλου 62 και Χρυσοσπηλιώσσης)

Ο ναός ανεγέρθηκε την περίοδο 1863-1878, στη θέση ομώνυμης μεσαιωνικής εκκλησίας που είχε ερειπωθεί κατά την Επανάσταση και ανακαινίσθηκε γύρω στα 1835. Η ονομασία του μάλλον οφείλεται σε σπήλαιο που βρισκόταν στην περιοχή. Στα μέσα του 19ου αιώνα αποφασίστηκε η ανέγερση νέου μεγαλύτερου ναού με έρανο των ενοριτών. Τα σχέδια ανατέθηκαν στον Δημ. Ζέζο και η επίβλεψη στον Παν. Κάλκο, μετά από τον θάνατο του Ζέζο και στον Ερν. Τσάλλερ, μετά από τον θάνατο του Κάλκου. Ο τρούλος είναι σε σχέδια του πολιτικού μηχανικού και τότε δημάρχου Αθηναίων Δημ. Σούτσου. Η κατασκευή των 2 κωδωνοστασίων, η αιογράφηση και η εσωτερική διακόσμηση ολοκληρώθηκαν το 1892.

1.11 Ναός Αγίας Παρασκευής (Αιόλου 62)

Μικρός ναός της οθωμανικής περιόδου. Οι αιογραφίες του είναι νεώτερες.

1.12 Πλατεία Ιερού Λόχου (Πραξιτέλους, Ευριπίδου και Αγίου Μάρκου)

Μικρή πλατεία στη συμβολή των οδών Πραξιτέλους, Ευριπίδου και Αγίου Μάρκου. Μεταξύ της πλατείας και της οδού Αιόλου υπήρχε από το 1837 και για λίγα χρόνια το ξύλινο θέατρο του Ιταλού Γκαετάνο Μέλι, στο οποίο χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα υποβολέας. Ανέβασε ιταλικά μελοδράματα εισάγοντας το είδος στην Αθήνα.

1.13 Νέο Κτήριο της Εθνικής Τραπέζης (Αιόλου και Σοφοκλέους)

Κατασκευάστηκε το 2002 και αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα μοντέρνα κτίρια της Αθήνας. Είναι ορατά τα αρχαιολογικά ευρήματα που αποκαλύφθηκαν κατά την ανέγερση του κτιρίου και αφορούν ένα τμήμα της Αχαρνικής οδού (περνούσε από την οδό Αιόλου) και ένα τμήμα του Θεμιστοκλείου τείχους (Αχαρνική πύλη).

1.14 Εμπορική Τράπεζα (Αιόλου 80 και Σοφοκλέους 11)

Το κτίριο που από τη δεκαετία του 1950 στέγαζε την Εμπορική Τράπεζα κατασκευάστηκε στον Μεσοπόλεμο. Με την επίβλεψη του Κ. Κιτσίκη, παρεμβάσεις έγιναν μέχρι και τα τέλη της δεκαετίας του 1950. Το 1975 η τράπεζα έγινε κρατική και το 2006 πωλήθηκε στη γαλλική Crédit Agricole.

2. Πλατεία Εθνικής Αντιστάσεως (Κοτζιά)

Σημαντική πλατεία του κέντρου της Αθήνας, περικλείεται από τις οδούς Αθηνάς, Κρατινίου, Αιόλου και Ευπόλιδος. Στο πρώτο πολεοδομικό σχέδιο των Αθηνών (1833) οι Στ. Κλεάνθη και Εδ. Σάουμπερτ οραματίζονταν μια μεγάλη πλατεία από την Ομόνοια μέχρι την οδό Ευριπίδου («Κήφους του Λαού»). Λόγω του υψηλού κόστους για απαλλοτριώσεις, με Βασιλικό Διάταγμα του 1851, η περιοχή οικοπεδοποιήθηκε. Εξαίρεθηκε το μόνο ελεύθερο τμήμα μπροστά από το σημερινό Δημαρχείο, επειδή τα ρέματα που το διέσχίζαν δυσχέραιναν την οικοδόμησή του. Στον χώρο, γνωστό και ως πλατεία Λουδοβίκου, Γυμνασίων και (Σ)τα κανόνια, το 1863, σημειώθηκαν βίαιες συγκρούσεις («Ιουλιανιά»). Από τη δεκαετία του 1870 μετονομάστηκε, διαδοχικά, σε πλατεία Νέου Θεάτρου, Δημοτικού Θεάτρου, Ταχυδρομείου, Εθνικής Τραπέζης και Δημάρχου, από τα επιβλητικά κτίρια που βρισκόταν ολόγυρά της,

Δραστηριότητες Συλλόγου: Επίσκεψη του Συλλόγου μας στο Αμφιαράειο

Γράφει ο Καθηγητής
Κωνσταντίνος Ν. Λεμέτζος

66 Στις 5-6-2022 ο Σύλλογος Φουρνιωτών και Φίλων Φουρνής είχε προγραμματίσει επίσκεψη με ξενάγηση στον αρχαιολογικό χώρο του Αμφιαράειου στην Αττική, στην περιοχή του Ωρωπού. Το Αμφιαράειο είναι αρχαιολογικός χώρος βορειοδυτικά από τον Κάλαμο σε απόσταση περίπου 50 χλμ. από την Αθήνα.

Τα μέλη του Συλλόγου μας συγκεντρώθηκαν στην είσοδο του αρχαιολογικού χώρου και η ξεναγός μας οδήγησε στο εσωτερικό του Αμφιαράειου όπου και άρχισε η ξενάγηση.

Στον αρχαιολογικό χώρο υπάρχει ο ναός του Αμφιάραου, εξάστυλος δωρικού ρυθμού και ο υπόλοιπος αρχαιολογικός χώρος που περιλαμβάνει το θέατρο, μαντείο και το θεραπευτήριο (Βικιπαίδεια). Στον ναό υπήρχαν αγάλματα του Ηρακλή, του Δία και του Απόλλωνα, της Εστίας, του Ερμή, της Αφροδίτης, του Πάνα, της Αθηνάς και των νυμφών, όπως και ποτάμιες θεότητες του Αχελώου και του Κηφισού. Το Αμφιαράειο κατασκευάστηκε στα τέλη του 5ου π.Χ. αιώνα και πραγματοποιούνταν τα Μεγάλα Αμφιαράεια προς τιμήν του Αμφιάραου, μυθικού ήρωα, μάντη και θεραπευτή. Ο Αισχύλος στο έργο του «Επτά επί Θήβας», περιγράφει την αφορμή για την κατασκευή του Αμφιαράειου. Συστηματική ανασκαφή του χώρου πραγματοποιήθηκε μεταξύ 1884 και 1929 υπό την επιμέλεια του αρχαιολόγου Στέφανου Φιντικλή με βοηθό τον Βασίλειο Λεονάρδο ενώ το πρώτο τοπογραφικό του ναού σχεδιάστηκε από τον Γερμανό αρχαιολόγο Βίλχελμ Ντέρπεφελντ το 1885 (Βικιπαίδεια).

Άποψη του Αρχαιολογικού χώρου

Η μεγάλη στοά του θεραπευτηρίου

Η ξεναγός μας με απλό και κατανοητό τρόπο μας μετέφερε στην περίοδο του 2ου π.Χ. αιώνα, περίοδο που κτίστηκε το αρχαίο θέατρο, πέτρινο, χωρητικότητας 300 θεατών αλλά και με γλαφυρότητα και γνώση μας περιέγραψε την σπουδαιότητα των στοιχείων του χώρου. Σημαντικό στοιχείο του αρχαιολογικού χώρου είναι η μεγάλη στοά μήκους 110 μέτρων που χρησίμευε για διαμονή και εγκοίμηση των επισκεπτών.

Ο Πausanias στο έργο του Ελλάδος περιήγησις - Πausanias - Αττικά I, 34, 5', αναφέρει :

Πιστεύω ότι ο Αμφιάραος είναι αφοσιωμένος κυρίως στην ερμηνεία των ονείρων: είναι σαφές ότι, όταν τον θεωρούσαν θεό, δημιούργησε ένα μαντείο για τη μαντική των ονείρων. Και το πρώτο πράγμα όταν έρθει κανείς να συμβουλευτεί τον Αμφιάραο ήταν η αυτοκάθαρση, και το λειτουργικό κάθαρσης απαιτεί να θυσιαστεί ένα κριάρι στον ίδιο τον θεό και σε όλους εκείνους των οποίων τα ονόματα είναι στο βωμό και, όταν γίνει αυτό, πρέπει να απλώσει το δέρμα του πάνω του, να ξαπλώσει και να περιμένει την αποκάλυψη του ονείρου του.

Η θεραπευτική πριν τον Ιπποκράτη μέσα στα θεραπευτήρια, τα Ασκληπεία, αποτελούσε μίγμα «δίαιτας» δηλαδή τρόπου συμπεριφοράς και των μαγικών ιδιοτήτων των θεραπευτών. Η «κάθαρση» τόσο του σώματος, όσο και του πνεύματος, οδηγούσαν τον ασθενή στην θεραπεία.

Ο Ιπποκράτης, ο «πατέρας της ιατρικής» ήταν απόγονος

Μερικά μέλη μας με την ξεναγός μας

Άποψη του αρχαιολογικού χώρου

ιερέων του Ασκληπιού. Τόσο ο παππούς του όσο και ο πατέρας του ήταν ιερείς στο Ασκληπιείο της Κω και πίστευαν πως η οικογένειά του καταγόταν από τον ίδιο το Ασκληπιό. Από τις επιγραφές των ασθενών, που ήταν το πρώτο και μοναδικό αρχείο ιατρικών ιστορικών της εποχής, συγκέντρωσε τις πληροφορίες για συγγράμματά του. Προσθέτοντας τα σχόλιά του και την εμπειρία του, ο Ιπποκράτης έθεσε τα θεμέλια της σύγχρονης ιατρικής.

Ο ασθενής έφτανε στο θεραπευτήριο αποφασισμένος να θεραπευτεί. Μέσα στον ναό υπήρχαν δωμάτια για όσους έπρεπε να νοσηλευτούν κάποιες μέρες, αλλά υπήρχαν και εγκαταστάσεις που δεν βλέπουμε στα σύγχρονα νοσοκομεία: θέατρο, γυμναστήριο, λουτρά, αγάλματα και βωμοί. Ανάλογα με την περίπτωση, οι χώροι αυτοί αποτελούσαν μέρος της θεραπείας. Ωστόσο, οι ιερείς-θεραπευτές παρείχαν και συμβατική ιατρική φροντίδα. Έκαναν χειρουργικές επεμβάσεις, φρόντιζαν τα κατάγματα και τις θλάσεις, απολύμαναν πληγές και πολλά ακόμα. Και φυσικά παρασκεύαζαν φάρμακα για τους ασθενείς τους, χρησιμοποιώντας βότανα.

Πριν οποιαδήποτε ενέργεια, οι ασθενείς επισκέπτονταν τα λουτρά. Έπρεπε να πλύνουν το σώμα τους, αλλά και να χαλαρώσουν. Αν η περίπτωση το απαιτούσε, ακολουθούσαν ειδική διατροφή, ενώ παρακολουθούσαν θεατρικές παραστάσεις και θυσιάσαν στους θεούς. Αν έχετε επισκεφθεί κάποιο από τα Ασκληπεία που έχουν διασωθεί, θα

Το θέατρο

διαπιστώσετε πως και μόνο η διαμονή σε ένα όμορφο φυσικό περιβάλλον με μπάνιο, θέατρο και ελαφριά τροφή είναι η μιση θεραπεία για κάποια περιστατικά.

Όταν ερχόταν η ώρα, οι ικέτες έμπαιναν στο άβατον. Εκεί έστρωναν το δέρμα του ζώου, όπως αναφέρει και ο Πausanias παραπάνω για το Αμφιαράειο, ζώα που είχαν θυσιάσει, ξάπλωναν και περίμεναν την νύχτα που θα τους χάριζε το θεραπευτικό όνειρο (Βικιπαίδεια).

Τελειώνοντας η ξενάγηση κατευθυνθήκαμε προς τους Αγίους Αποστόλους όπου και σε μια θαυμάσια ταβέρνα με θέα την θάλασσα γευματίσαμε, συζητώντας και απολαμβάνοντας το τοπίο.

Οι επισκέψεις των μελών αλλά και των φίλων του συλλόγου μας σε αρχαιολογικούς χώρους αλλά και σε περιοχές όχι μόνο με αρχαιότητες αλλά και με πολιτιστικά και ιστορικά στοιχεία, είναι σημαντικές. Μέσα από τις επισκέψεις μας αυτές είναι ευκαιρία να γνωρίσουμε, τον αρχαίο πολιτισμό, την παράδοση, την μυθολογία και την φιλοσοφία, διαχρονικά.

Ευχαριστούμε την ξεναγός μας κα **Λίλυ Βουρδουμπάκη**.

Εκ μέρους του Δ.Σ. του Συλλόγου μας ευχόμαστε καλό καλοκαίρι και με υγεία να συναντηθούμε όλοι μας στην αγαπημένη μας Φουρνή.

Παρουσίαση Βιβλίου

γράφει ο Δημ. Χατζηδάκης

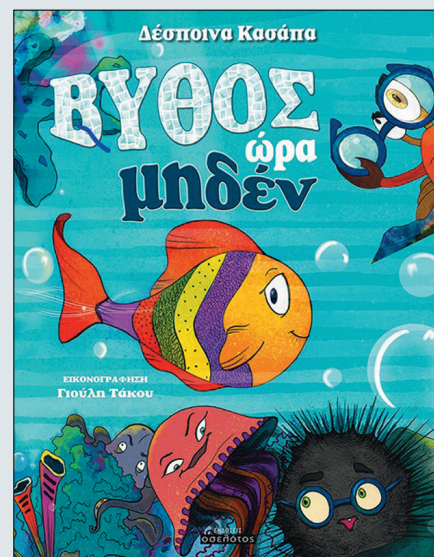
Η ενασχόληση και η καθημερινή επαφή της με παιδιά, της Διευθύντριας σχολείου της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης κ. Δέσποινας Κασάπα, ήταν η αφορμή για να ασχοληθεί με τη συγγραφή και ιδιαίτερα με τη συγγραφή ενός παραμυθιού. Πρόκειται για το πρώτο της παραμύθι με τίτλο «ΒΥΘΟΣ ώρα μηδέν» που εκδόθηκε από τις εκδόσεις ΟΣΕΛΟΤΟΣ και πραγματεύεται τον εκφοβισμό δοσμένο μέσα από τα ζωάκια του βυθού της θάλασσας.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρούνται στα σχολεία όλο και πιο συχνά φαινόμενα εκφοβισμού μεταξύ των μαθητών. Σκοπός του παραμυθιού είναι τα παιδιά να καταλάβουν τι σημαίνει εκφοβισμός και να γνωρίσουν τις μορφές του (λεκτικός, σωματικός, συναισθηματικός), να διδαχθούν κοινωνικά αποδεκτές συμπεριφορές και να βρίσκουν λύσεις, ώστε να αντιμετωπίσουν προβλήματα παρόμοια με των ηρώων του.

Το «ΒΥΘΟΣ ώρα μηδέν» περνά στα παιδιά το μήνυμά της συγκόρεσης, της αλληλεγγύης, της αγάπης και του σεβασμού στη διαφορετικότητα. Απευθύνεται σε παιδιά 4-10 ετών, αλλά αποτελεί και ένα εκπαιδευτικό εργαλείο για γονείς και εκπαιδευτικούς για την πρόληψη της βίας.

e-mail: despkasa@hotmail.com

facebook: <https://www.facebook.com/despoinakasapa/>

Αθηναϊκός περίπατος στην περιοχή των οδών Αιόλου και Αθηνάς

ΣΥΝΕΧΕΙΑ από την 4η σελ.

το 1951, μετά από τον θάνατο του τότε δημάρχου Αθηναίων Κ. Κοτζιά, μετονομάστηκε σε «Πλατεία Κοτζιά» και το 1977 σε «Πλατεία Εθνικής Αντιστάσεως». Στον Μεσοπόλεμο, στους δρόμους γύρω από την πλατεία υπήρχαν υπαίθρια μαγαζάκια προσφύγων μικροπωλητών ή επαγγελματιών, τσαγκάρηδων, κουρέων κ.ά. Από το 1953, παράλληλα με την οδό Αιόλου, τοποθετήθηκαν τα περιπτερά των ανθοπωλείων που απομακρύνθηκαν από την πλατεία Ομονοίας, λόγω της ανακατασκευής της. Στο κέντρο της η πλατεία απέκτησε μαρμαρίνο συντριβάνι και παρτέρια με πράσινο. Σήμερα στο βορειοανατολικό τμήμα της πλατείας εκτίθενται αρχαιολογικά ευρήματα (τμήμα αρχαίας οδού και αρχαίου νεκροταφείου).

2.1 Μέγαρο της Εθνικής Τράπεζας (Αιόλου, Γ. Σταύρου και Σταδίου)

Πρόκειται για το κεντρικό κτίριο της Εθνικής Τράπεζας, του παλαιότερου ελληνικού πιστωτικού ιδρύματος. Ιδρύθηκε το 1841 από τον Γ. Σταύρου. Ύστερα από δύο διαδοχικές μεταστεγάσεις της έδρας της στην ευρύτερη περιοχή, το 1845 στεγάστηκε οριστικά στην οίκη Κ. Δομνάνδου, στη συμβολή των οδών Αιόλου και Γ. Σταύρου και επεκτάθηκε αγοράζοντας το, επί της οδού Αιόλου, παρακείμενο «Ξενοδοχείο της Αγγλίας». Ύστερα από εκτεταμένες παρεμβάσεις και προσθήκες στα δύο κτίρια, με μελέτη του Ευγένιου Τρουμπι, το 1901 εγκαινιάστηκε το ενιαίο, με τη σημερινή μορφή, κτήριο.

Το καφενείο Η Ωραία Ελλάς

2.2 Δημοτικό Θέατρο (Πλατεία Εθνικής Αντιστάσεως)

Το 1888 εγκαινιάστηκε ένα από τα σημαντικότερα κτίρια της προπολεμικής Αθήνας, το Δημοτικό Θέατρο, που βρισκόταν στη σημερινή πλατεία Εθνικής Αντιστάσεως. Η κατασκευή του ήταν περιπετειώδης, κυρίως για οικονομικούς λόγους. Το 1857 θεμελιώθηκε, το 1873 άλλαξε ο χώρος θεμελίωσής του, απέναντι από το κτίριο της Εθνικής Τράπεζας, σε σχέδια του Ερν. Τσίλλερ, αλλά η ανέγερση διακόπηκε από το 1874 έως το 1882. Η κατασκευή ολοκληρώθηκε το 1888 με επιχορήγηση του Ανδ. Συγγρού, με τον όρο να εκμεταλλευτεί ο ίδιος το θέατρο για 25 χρόνια. Το κτίριο διέθετε στη μία πλευρά την είσοδο για το κοινό, ενώ στις υπόλοιπες τρεις υπήρχαν καταστήματα στο ισόγειο και γραφεία στους ορόφους. Εκεί στεγάστηκε και η τράπεζά του. Το θέατρο διέθετε μικρή σκηνή, αλλά μεγάλη αίθουσα και πολύ καλή ακουστική. Εγκαινιάστηκε το 1888 και το 1898 παραχωρήθηκε στον Δήμο, με τον Συγγρό να διατηρεί την εκμετάλλευση των καταστημάτων και τη χρήση ενός θεωρείου (απέναντι από το βασιλικό). Από το 1922 έως το 1927 τα θεωρεία, η σκηνή και τα παρασκήνια κατελήφθησαν από οικογένειες Μικρασιατών προσφύγων, με την πρόκληση ανυπολόγιστων ζημιών στο κτίριο. Το 1927, μετά από την απομάκρυνση και των τελευταίων προσφύγων προς άλλα καταλύματα, αποφασίστηκε η ανακαίνιση του κτιρίου, αλλά, για οικονομικούς λόγους, διακόπηκε το 1929 και, εντέλει, καταδαφίστηκε το 1939 από τον υπουργό-διοικητή πρωτεύουσας Κ. Κοτζιά προκειμένου να παραχωρηθεί το οικόπεδο του για την οικοδόμηση ταχυδρομικού μεγάρου ή για τη διαπλάτυνση της πλατείας.

2.3 Μέγαρο Βασιλείου Μελά (Αιόλου, Σοφοκλέους, Στρέπ και Κρατίνου)

Επιβλητικό κτήριο, περικλείεται από τις οδούς Αιόλου, Σοφοκλέους, Στρέπ και Κρατίνου, με πρόσοψη στην πλατεία Εθνικής Αντιστάσεως. Κτίστηκε το 1874, σε σχέδια του Ερν. Τσίλλερ, κατά παραγγελία του ομογενούς εμπόρου σπηρών στο Λονδίνο Β. Μελά για να στεγάσει το ξενοδοχείο «Grand Hôtel d' Athènes». Τα έσοδα του ξενοδοχείου θα ενίσχυαν την Επιτροπή Κληροδοτημάτων Μελά, η οποία το 1894 ίδρυσε το «Νηπιακό επημελητήριο Μελά», και έκτιζε σχολεία. Το Μέγαρο είναι επηρεασμένο από αντίστοιχα κτίρια της Βιέννης. Χαρακτηριστικά του είναι οι πύργοι στις γωνίες, τα τοξωτά ανοίγματα στο ισόγειο, οι εξώστες στον κύριο όροφο και το αίθριο στο εσωτερικό του, σκεπασμένο με μέταλλο και γυαλί. Στο κτήριο στεγάστηκε το 1881, για λίγο, το Χρηματιστήριο και από το 1888 η Αθηναϊκή Λέσχη. Το 1897 υπέστη σημαντικές ζημιές από πυρκαγιά, επισκευάστηκε, και από το 1900 έως το 1973 στέγαζε το Κεντρικό Ταχυδρομείο της Αθήνας. Την περίοδο 1909-1932 έγιναν επεμβάσεις και η προσθήκη του τρίτου ορόφου. Κατά τη διάρκεια της Κατοχής στέγαζε την Υπηρεσία Λογοκρισίας. Το 1977 ενοικιάστηκε από την Εθνική Τράπεζα, ανακαινίστηκε και σήμερα ανήκει σε αυτήν και στεγάζει υπηρεσίες της.

2.4 Οικία Ευσταθίου Σίμου (Αιόλου 88 και Γεωργίου Σταύρου 2-4)

Διώροφο κτίριο του 1850, ιδιοκτησίας του Ευσ. Σίμου, υπουργού Οικονομικών. Έχει χαρακτηριστεί διατηρητέο. Κατά τα «Ιουλιανά», το 1863, εκεί οχυρώθηκαν ομάδες των «Πεδινών».

3. Οδός Αθηνάς

Εκτείνεται από την πλατεία Μοναστηρακίου έως την πλατεία Ομονοίας. Είναι ένας από τους πρώτους δρόμους που χαραχτήκαν (1835), όταν η Αθήνα έγινε πρωτεύουσα της χώρας. Λιθοστρώθηκε το 1838, δεινροφύτεύτηκε το 1850 και ασφαλτοστρώθηκε το 1906. Είναι από τους πρώτους δρόμους που ηλεκτροφωτίστηκαν με λαμπτήρες (1904). Έχει κυρίως εμπορικό χαρακτήρα. Στα δώροφα κτήρια της οι έμποροι εγκαθιστούσαν τα καταστήματά τους (κυρίως τροφίμων) και στον όροφο τις κατοικίες τους. Υπήρχαν και πολλά ξενοδοχεία. Στα τέλη του 19ου αιώνα, στην

Το γλυκισματοποιείον Παυλίδη στο σημείο που πέφτει η σιά των δέντρων

πλατεία Βαρβακείου κατασκευάστηκαν τα πρώτα δημοτικά αποχωρητήρια και ουρητήρια. Στην πραγματικότητα, η οδός Αθηνάς ήταν χωρισμένη σε δύο τμήματα, διαφορετικού χαρακτήρα, το λαϊκό, από το Μοναστηράκι έως την Κεντρική Αγορά, και το αστικό, προς την Ομόνοια. Κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου, όπως και η ευρύτερη περιοχή, φιλοξένησε πρόσφυγες, μικροπωλητές, σαραφίδες και μικροεπαγγελματίες. Ο δρόμος, σταδιακά, εγκαταλείφθηκε από τους παλαιούς κατοίκους του και στις οικίες τους εγκαταστάθηκαν κυρίως ξενοδοχεία δεύτερης και τρίτης κατηγορίας. Μετά από τον πόλεμο, στον δρόμο άρχισε η κατεδάφιση των παλαιών κτηρίων, ενώ συγκεντρώνονταν και πλήθος οίκων ανοχής. Σήμερα, διατηρούνται αρκετά χαρακτηριστικά κτίρια του 19ου και των αρχών του 20ου αιώνα, τα περισσότερα από τα οποία στεγάζουν εργαστήρια, βιοτεχνίες και αποθήκες.

3.1 Δημαρχείο (Αθηνάς 61-63)

Πρόκειται για κτίριο, αρχικά διώροφο και αργότερα τριώροφο, αυστηρού νεοκλασικού ρυθμού, με δωρικό πρόπυλο, σε σχέδια του αρχιτέκτονα Παν. Κάλκου. Η ανέγερσή του αποφασίστηκε το 1872 και ολοκληρώθηκε το 1874 με δωρεά του ομογενούς Ι. Κοντογιαννάκη. Στον πρώτο όροφο βρισκόταν μια μεγάλη αίθουσα τελετών, τα γραφεία του δημάρχου και του προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου και η αίθουσα συνεδριάσεων. Το 1876, στο ισόγειο, επί των οδών Κρατίνου, Αθηνάς και Ευπόλιδος διαμορφώθηκαν καταστήματα, τα οποία νοικιάζονταν, με τα ενοίκια να προορίζονται για την εξόφληση του δανείου που είχε συναφθεί για την ανέγερση του κτιρίου. Το 1901 έγινε εκτεταμένη επισκευή και ανακαίνιση του κτιρίου και μετά από το τέλος των βολκανικών πολέμων εγκαταστάθηκαν στους ισόγειους χώρους του υπηρεσίες του Δήμου. Το 1937 προστέθηκε ένας όροφος στο κτίριο, σε σχέδια του αρχιτέκτονα Ανδρέα Πλουμιστού, και οι εισοδοί των καταστημάτων μετατράπηκαν σε παράθυρα. Κατά την περίοδο 1937-1940 οι ζωγράφοι Φ. Κόντογλου και Γ. Γουναρόπουλος φιλοτέχνησαν τις τοιχογραφίες που κοσμούν το εσωτερικό του κτιρίου. Οι εργασίες ανακαίνισης και αποκατάστασης της αρχικής μορφής του κτιρίου συνεχίστηκαν μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1990.

3.2 Κεντρική Δημοτική Αγορά (Βαρβάκειος), (Ευριπίδου, Αιόλου, Σοφοκλέους και Αθηνάς)

Καταλαμβάνει το οικοδομικό τετράγωνο που περικλείεται από τις οδούς Ευριπίδου, Αιόλου, Σοφοκλέους και Αθηνάς. Στους σχεδιασμούς της νέας πρωτεύουσας, μετά από την Απελευθέρωση, η περιοχή αυτή από την αρχή προοριζόταν για αγορά. Η Δημοτική ή Νέα Αγορά είναι κτίριο του 19ου αιώνα (1878-1886), σε σχέδια του αρχιτέκτονα Ι. Κουμέλη, με επιρροές από ανάλογα ευρωπαϊκά κτίρια της εποχής. Οφείλει το όνομά της στη γειτνίασή της με το κατεδαφισμένο Βαρβάκειο Λύκειο. Έχει σχήμα ορθογώνιο, στέγη από γυαλί και μέταλλο και διαθέτει 4 εισόδους. Στο κτίριο στεγάζονται η ψαραγορά, στην πίσω στοά η κρεαταγορά και απέναντι, στον χώρο όπου ήταν το Βαρβάκειο Λύκειο, η λαχαναγορά. Κατά την περίοδο της δικτατορίας του 1967 η Αγορά κινδύνευσε να καταδαφιστεί, γιατί υπήρξε πρόταση ανέγερσης πολυώροφου κτιρίου στη θέση της.

3.3 [Βαρβάκειον Λύκειον] (Αθηνάς, απέναντι από την Κεντρική Δημοτική Αγορά)

Το όνομα του κτιρίου οφειλόταν στον ομογενή της Ρωσίας Ι. Βαρβάκη που το 1824 διέθεσε ένα σημαντικό ποσό για την ίδρυση «Λυκείου». Το κτίριο θεμελιώθηκε το 1857 και το 1860 άρχισε να λειτουργεί (Γυμνάσιο και Ελληνικό Σχολείο). Ήταν διώροφο αυστηρού νεοκλασικού ρυθμού, σε σχέδια του αρχιτέκτονα Π. Κάλκου. Στο κτίριο λειτουργήσαν 2 Γυμνάσια (1ο και 2ο) κατά την πε-

Βαρβάκειον Λύκειον

ρίοδο 1880-1911 και στη συνέχεια (1911-1915 και 1919-1922) το Βαρβάκειον Πρακτικόν Λύκειον, του οποίου κύριος στόχος ήταν η προπαρασκευή σπουδαστών για τις στρατιωτικές σχολές και το Πολυτεχνείο. Το 1922 στέγαζε άλλα σχολεία της Αθήνας, των οποίων τα κτίρια είχαν επιταχθεί για τη στέγαση προσφύγων από την Μικρά Ασία, ενώ το 1942 στέγαζε βομβοπλήκτους από τον Πειραιά. Στη μεγάλη αίθουσα του ορόφου, το 1863 συνεδρίασε η

Β' Εθνική Συνέλευση μετά από την έξωση του Όθωνα, ενώ, ελλείψει δικαστηρίων στην Αθήνα, διεξήχθησαν και σημαντικές δίκες, όπως των ληστών για τη σφαγή στο Δήλειο (1870), των επίδοξων δολοφόνων του βασιλέως Γεωργίου Α' (1898) και του δολοφόνου του πρωθυπουργού Θ. Δηλιγιάννη (1905). Το υπόγειο του κτιρίου χρησιμοποιήθηκε ως αποθήκη αρχαιοτήτων. Το κτίριο πυρπολήθηκε στα Δεκεμβριανά (1944) (καταστράφηκαν η πλούσια βιβλιοθήκη, το αρχείο και τα σπάνια εποπτικά μέσα) και τελικά κατεδαφίστηκε το 1956.

3.4 Ναός Αγίας Κυριακής (Αθηνάς 28)

Μικρός μεταβυζαντινός ναός κτητορικός της οικογένειας Σκέπα. Στην αυλή του υπήρχε μικρή δημοτική βρύση.

3.5 Πλατεία Καραμάνου (Βύσσης, Αθηνάς και Βορέου)

Μικρή πλατεία επί της οδού Αθηνάς, σε μικρή απόσταση από την πλατεία Μοναστηρακίου. Φέρει το όνομα του Μ. Καραμάνου, δασκάλου και διευθυντή δημοτικού σχολείου (γνωστού ως Σχολεῖον Καραμάνου) που λειτούργησε στο σημείο αυτό από το 1840 ως το 1916. Το κτίριο, που σήμερα δεν υπάρχει, κτίστηκε για να στεγάσει το πρώτο, μετά από την Απελευθέρωση, δημοτικό αλληλοδιδασκτικό σχολείο της Αθήνας.

4. Πλατεία Μοναστηρακίου

Οφείλει το όνομά της στην εκκλησία της Κοίμησης της Θεοτόκου που βρίσκεται στο κέντρο της. Το μεγαλύτερο μέρος, άλλωστε, του σημερινού ελεύθερου χώρου ήταν η αυλή του μοναστηριού της Παντάνασσας και τα βοθηρικά κτίριά του. Η πλατεία υπήρξε χώρος παραστάσεων παλαιστών, ακροβατών, θαυματοποιών κ.ά. και στέκι πολλών πλανοδίων μικροπωλητών και λούστρων. Στη συμβολή των οδών Ερμού και Αθηνάς σθάμευαν άμαξες. Εδώ βρίσκεται και ο ανακαινισμένος νεοκλασικός σταθμός του ηλεκτρικού σιδηροδρόμου Αθηνών-Πειραιώς, ο οποίος κτίστηκε το 1895.

4.1 Παντάνασσα ή Μοναστηράκι (πλατεία Μοναστηρακίου)

Τρίκλιτη καμαροσκεπής βασιλική του 10ου ή 11ου αιώνα. Ήταν το καθολικό της γυναικείας μονής της Παντάνασσας αφιερωμένης στην Κοίμηση της Θεοτόκου. Η μονή λειτούργησε και ως κέντρο υφαντικής προμηθεύοντας το παζάρι. Λόγω ανασκαφών, της διάνοξης της σιδηροδρομικής γραμμής και της ανέγερσης του σταθμού κατεδαφίστηκαν όλα τα κτίσματα της μονής πλην της εκκλησίας.

4.2 Τζαμί του Τζισταράκη (Αρεως 1)

Κτίστηκε το 1759 από τον βοεβόδα Μουσταφά Αγά (Τζισταράκη), όπως αναφέρει και η επιγραφή πάνω από την είσοδο. Για να προμηθευτεί ασβέστη, ο Τζισταράκης γκρέμισε ένα κίονα του ναού του Ολυμπίου Διός, πράξη για την οποία καθαιρέθηκε από το αξίωμα του. Οι Τούρκοι ήταν αρνητικοί σε κάθε μετακίνηση ή καταστροφή αρχαίων μνημείων θεωρώντας την ενέργεια αυτή ιερόσυλη και πρόκληση «θανατικού», επειδή, κατά την πεποίθησή τους, απελευθέρωνε συμφορές από τα βάθη της γης.

Κατά την Επανάσταση χρησιμοποιήθηκε για συνελεύσεις των μελών της Κοινότητας. Μετά από την ίδρυση του ελληνικού κράτους το τζαμί άλλαξε πολλές χρήσεις, όπως στρατώνας, φυλακή και αποθήκη. Το 1915 αναστηλώθηκε από τον Αν. Ορλάνδο και από το 1918 ως το 1973 στέγαζε το «Μουσείον Ελληνικών Χειροτεχνημάτων». Σήμερα το τζαμί, το μοναδικό επισκέψιμο της Αθήνας, λειτουργεί ως παράρτημα του Μουσείου Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης και συγκεκριμένα ως Μουσείο Παραδοσιακής Κεραμικής.

5. Σημαντικότερα αναφερόμενα πρόσωπα

Βαρβάκης Ιωάννης (1750-1825)

Γεώργιος Α' (1845-1913)

Γουναρόπουλος Γεώργιος (1889-1977)

Ζέζος Δημήτριος (- 1857)

Κάλκος Παναγής (1818-1875)

Καραμάνος Μιχαήλ (1803-1881)

Καυταντζόγλου Λύσανδρος (1811-1885)

Κιτσίκης Κωνσταντίνος (1893-1969)

Κλεάνθης Σταμάτιος (1802-1862)

Κοντογιαννάκης Ιωάννης (- 1888)

Κόντογλου Φώτης (1895-1965)

Κουμέλης Ιωάννης (1848-1908)

Μελάς Βασίλειος (1819-1884)

Οθων Α' (1815-1867)

Ορλάνδος Αναστάσιος (1887-1979)

Παυλίδης Σπυριδών (1818-1890)

Σάουμπερτ Εδουάρδος (1804-1860)

Σίμος Ευστάθιος (1804-1878)

Σούτσος Δημήτριος (1845-1904)

Σταύρου Γεώργιος (1788-1869)

Συγγρός Ανδρέας (1830-1899)

Τζισταράκης Μουσταφά Αγάς (- ; -)

Τρουμπ Ευγένιος (- ; -)

Τσίλλερ Ερνεστος (1837-1923)

Χάσανεν Χριστιανός (1803-1883)

6. Πηγές

1. Θ. Γιοχάλας και Τόνια Καφετζάκη, Αθήνα – Ιχνηλατώντας την πόλη με οδηγό την ιστορία και τη λογοτεχνία, 6η έκδοση, Εστία (2019).

2. wikipedia, για χρονολογίες γέννησης ή θανάτου ολιγάριθμων από τα προαναφερόμενα πρόσωπα και παλιές φωτογραφίες.

3. <https://www.taathinaika.gr/to-proto-dimotiko-scholeio-athinon-kai-o-daskalos-michail-m-karamanos/>

Η ΦΟΥΡΝΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΡΩΜΑΪΚΗ ΕΠΟΧΗ

Από το βιβλίο «Η Ιστορία της Φουρνής» του Νικολάου Μιχ. Ζερβογιάννη
ΦΟΥΡΝΗ - ΜΕΡΑΜΠΕΛΛΟΥ ΚΡΗΤΗΣ 1993

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Η ΦΟΥΡΝΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΕΝΕΤΟΚΡΑΤΙΑΣ (1210 - 1669)

Τα γνωστά έγγραφα της Μονής Αρετίου αποτελούν σπουδαιότατη πηγή πληροφοριών για την ιστορία της Φουρνής κατά την μακρά αυτή περίοδο και μας προσφέρουν πολλά στοιχεία: πως ήταν τότε η ζωή των προγόνων μας αυτών, ποια ήταν τα ονόματά των, πως ελέγοντο τα χωριά της περιοχής, οι διάφορες τοποθεσίες²³, πολλές από τις οποίες διατηρούνται μέχρι σήμερα, ποιά ήταν το νομισματικό και το μετρικό σύστημα.

Μας προσφέρουν ακόμη τα έγγραφα αυτά πληροφορίες για το ποιές ήταν οι κοινωνικές σχέσεις των διαφόρων τάξεων, ποιό ήταν οι φεουδάρχες και ποιό οι γονικάριοι, οι πάροικοι, πώς εδίδοντο τα φέουδα για καλλιέργεια ή εμφύτευση; Ποιές άλλες υποχρεώσεις έκαμαν οι πάροικοι προς όφελος των φεουδαρχών. Μαθαίνουμε ακόμη το γλωσσικό (ενετοκρατικό) ιδίωμα της εποχής και ακόμη πώς ιδρύοντο και εκυβερνώντο τα πολυάριθμα μοναστήρια της περιοχής της Φουρνής αλλά και άλλα στην ευρύτερη περιφέρεια της Κρήτης, όσα αναφέρονται στα εν λόγω έγγραφα ή και γενικότερα.

Μαθαίνουμε ακόμη πολλά άλλα στοιχεία όσον αφορά τον εσωτερικό βίο των ανθρώπων του χώρου, και της εποχής. Και ακόμη ποιό ήταν οι νοτάριοι (συμβολαιογράφοι). Η Φουρνή είχε 7 νοταρίους.

Και τώρα, πώς διεσώθησαν τα πολύτιμα αυτά 130 έγγραφα της Μονής, τόσο για την γενική εθνική ιστορία, όσο και ιδιαίτερα για την τοπική μας ιστορία.

Τα έγγραφα είχε κριθεί σκόπιμο να προφυλαχθούν, όπως προανέφερα, από τον τελευταίο, επί Ενετοκρατίας ηγούμενο της Μονής Γερμανό Συναδινό, με το να αποτελούν περιουσιακούς τίτλους της, ο ίδιος δε ο Συναδινός τα έφερε σε βιβλίο, στο οποίο επι-
συναψε σχετικό ευρετήριο.

Στις αρχές του περασμένου αιώνα ο εθνομάρτυς Επίσκοπος Πέτρος Ιωακείμ Κλώντζας²⁴, επειδή η Μονή ηπειλείτο συνεχώς από τους Τούρκους, εθεώρησε σκόπιμο να τα μεταφέρει στην έδρα της Επισκοπής, στο Επάνω χωριό Φουρνής (οι Επίσκοποι Πέτρος, ως γνωστόν, έμεναν συχνά και στην εν λόγω Μονή), και εκεί παρέμειναν μετά τη δολοφονία του από τους Τούρκους.

Κατόπιν ο αείμνηστος Γυμνασιάρχης Νικόλαος Γραμματικακής, συγγενής του Ιωακείμ, τα ανακάλυψε και τα έδωσε στο συνάδελφό του τότε καθηγητή, στο Γυμνάσιο Νεαπόλεως, μετέπειτα αρχαιολόγο και διακεκριμένο Κρητολόγο, Στέφανο Ξανθουδίδη, ο τελευταίος δε τα κατέθεσε στο Μουσείο Ηρακλείου, όπου και φυλάσσονται μέχρι σήμερα, όπως επίσης και προ ανέφερα.

Δεύτερη σημαντική πηγή για την ιστορία της Φουρνής, κατά την Ενετοκρατία, είναι το περίφημο κλασικό έργο του Ιταλού Γκερόλα (Giuseppe Gerola), ο οποίος, όπως είναι γνωστό, εστάλη στην Κρήτη στις αρχές του αιώνα από το Βασιλικό Ινστιτούτο Επιστημών, Γραμμάτων και Τεχνών της Βενετίας, επικεφαλής πολυμελούς συνεργείου από ειδικότητες, με σκοπό να καταγράψει τα μνημεία που άφησαν οι Ενετοί κατά την πολυχρομία παραμονής των στη νήσο, αλλά και τα Ελληνικά.

Ο Gerola τα στοιχεία που συνεκέντρωσε σχετικά με τα θέματα αυτά, τα περιέλαβε στο κλασικό τετράτομο έργο του: "Monumenti Veneti nell' isola di Creta = Ενετικά μνημεία στη νήσο Κρήτη". Ο τέταρτος μάλιστα τόμος περιγράφει τα Ελληνικά τούτα, ύστερα από παρακλήση των αρχαιολόγων Ιωσήφ Χατζηδάκη και Στεφάνου Ξανθουδίδη, που τον βοήθησαν πολύ στην όλη του εργασία.

²³ Σε άλλη θέση της παρούσης ιστορίας παραθέτω όλα αυτά, όπως αναφέρονται στα εν λόγω έγγραφα.

²⁴ Η Φουρνή ήταν έδρα της Επισκοπής Πέτρος από αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι το 1869, όπως επίσης αναφέρω σε άλλο επόμενο μέρος της παρούσης (εποχή της Τουρκοκρατίας), όπου ακόμη αναφέρω και εξηγώ το θέμα της έδρας της Επισκοπής στο Επάνω Χωριό της Φουρνής με παράλληλη διαμονή συχνά και στη Μονή Αρετίου των αοιδίμων Επισκόπων και για τη δολοφονία του αειμνήστου Ιωακείμ από τους Τούρκους γενίτσαρους του Χουμεριάκου, ακριβώς έξω από την Επισκοπή στο Επάνω Χωριό Φουρνής.

☞ ΣΥΝΕΧΕΙΑ στο επόμενο φύλλο

Νέοι Φουρνιώτες Επιστήμονες σε Επιστημονικό Συνέδριο

Στις 21 και 22 Μαΐου έλαβε χώρα Φαρμακευτικό Συνέδριο στην Αθήνα. Στο συνέδριο συμμετείχαν οι:

Μαρία Δεμέτζου, Μυρσίνη Κτινιαδάκη, Ελευθερία Κρασσανάκη και Ιωάννης Τσιχλίδης.

Ο Ιωάννης Τσιχλίδης συμμετείχε σε επιστημονική ομάδα η οποία παρουσίασε ερευνητική εργασία στο πλαίσιο του συνεδρίου, με εξαιρετική επιτυχία.

Στην φωτογραφία διακρίνεται και ο Καθηγητής Κωνσταντίνος Δεμέτζος.

Η νεολαία της Φουρνής συνεχίζει και εκπροσωπεί επάξια την ιστορική διαδρομή των Φουρνιωτών στα γράμματα και στην επιστήμη.

Θερμά συγχαρητήρια σε όλους.

ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΡΑΤΣΙΝΗ ΠΕΤΡΙΝΑ ΧΡΟΝΙΑ 1939-1952

Ιστορικές Αναμνήσεις με επιλεκτικά κομμάτια από το βιβλίο

«ΜΕΡΑΜΠΕΛΛΟ: ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ» και όχι μόνο

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Ανακινώνεται ότι στις 15 Σεπτεμβρίου θα γίνει πάνδημος εορτασμός στη Νεάπολη για την απελευθέρωση.

Το πρωί όλοι οι Φουρνιώτες συγκεντρώνονται στην Αγ. Τριάδα και με επικεφαλής το Γιάννη Εμ. Τσαγκαράκη, που κρατά τη μεταξωτή σημαία της εκκλησίας ξεκινάμε για τη Νεάπολη. Στην πλατεία έχει συγκεντρωθεί πολύς κόσμος και όλοι κρατούν κόκκινες σημαίες και μόνο μία ελληνική υπάρχει πάνω στο μέγαρο μαζί με τις τέσσερις συμμαχικές (Αγγλική, Αμερικανική, Γαλλική, Ρωσική).

Ο Γιάννης Τσαγκαράκης και οι συνοδευόμενοι Φουρνιώτες απόδοκιμάζονται από τους παρευρισκομένους, οι οποίοι γνωρίζουν ότι οι Φουρνιώτες δεν ανήκουν στο ΕΑΜ αλλά στην ΕΟΚ και ο Γιάννης Τσαγκαράκης αναγκάζεται και τυλίγει τη σημαία και φεύγει.

Ο γράφων παραμένει να ακούσει τους ομιλητές της γιορτής. Πάνω στο μπαλκόνι της οικοδομής στη γωνία στο δρόμο από το Ηράκλειο (το γνωστό καφεείο του Χάνου) είναι στολισμένο με μυρτιές και δάφνες, κυματίζουν μόνο κόκκινες σημαίες με το σφυροδρέπανο, του ΕΑΜ, του ΚΚΕ, της ΕΠΟΝ και μία ελληνική.

Το ΕΑΜ έχει υπό κατ' οίκον περιορισμό τον Δεσπότη Διονύσιο, του έχει απαγορεύσει να παραστεί στον εορτασμό, γιατί τον έχουν χαρακτηρίσει "προδότη", επειδή έχοντας σπουδάσει στη Μόσχα και γνωρίζοντας τους Ρώσους μιλούσε αντικομμουνιστικά στους λόγους του.

Στο μπαλκόνι εμφανίζονται οι αρχηγοί Μανώλης Πυτικάκης του ΕΛΑΣ με στολή Συναγματούχου, ο συναγματούχος Μηλιαράς, ο Αριστείδης Ροβίθης της Αριστεράς, ο καθηγητής Νικ. Τσαγκαράκης αντιπρόσωπος της ΕΟΚ με το δικηγόρο Μιχάλη Αλεξάκη και άλλους.

Αρχίζουν οι ομιλίες με πρώτο τον Πυτικάκη που καταχειροκροτείται, το Ροβίθη επίσης και, όταν αρχίζει να μιλάει και ο εκπρόσωπος της ΕΟΚ Τσαγκαράκης δεν ακούγεται τίποτα. Αποκάτω το έντεχνα οργανωμένο και καθοδηγημένο πλήθος φωνάζει συνεχώς συνθήματα του ΕΑΜ, ΚΚΕ και ΕΠΟΝ, οπότε μη ακουόμενος, αναγκάζεται, να σταματήσει, και εμποδιζόμενος πλέον, κατ' απαίτηση "του λαού" δεν αφήνουν να μιλήσει ο δικηγόρος Αλεξάκης.

Θρίαμβος Δημοκρατίας!

Ο γράφων στο γυμνάσιο καθόταν τον ίδιο θρανίο με το Φαίδωνα Φρουζή και τον Κωσταντίνο Τσιχλή (Ξενικό), που και οι τρεις ήμασταν οργανωμένοι στην ΕΠΟΝ και απ' αυτούς έπαιρνα τα δελτία ειδήσεων που είπαμε.

Στο επάνω μέρος της πλατείας με συνα-

νά ο Φ. Φρουζής ο οποίος ξέρεi ότι με έχουν διαγράψει από την ΕΠΟΝ κι αρχίζει να βρίζει και να με προπηλακίζει αποκαλώντας με "Προδότη" (τότε αυτή η λέξη σήμαινε συνεργάτης των Γερμανών και έλα εσύ να αποδείξεις πως δεν είσαι...ελέφαντας) ενώ μαζεύονται και άλλοι δίπλα του.

Αντιλαμβανόμενος την κατάσταση το βάζω στα πόδια και από τα λιοφύτα πίσω από το Ορφανοτροφείο φεύγω τρεχάτος. Ο Φρουζής, ο οποίος έχει ανέβει στα ανώτερα κλιμάκια της Οργάνωσης, καλεί μερικούς ΕΛΑΣίτες (μεταξύ των οποίων και το συμμαθητή Κ.Τσιχλή) και με τα όπλα τους διατάσει να ψάξουν να κυνηγήσουν τον "προδότη".

Εγώ εν τω μεταξύ έχω ήδη απομακρυνθεί.

Όλες οι εξουσίες ήταν στα χέρια του ΕΑΜ-ΚΚΕ και από εκείνη την ημέρα δεν ξαναπήγα στη Νεάπολη μέχρι που εγκαταστάθηκαν οι νόμιμες αρχές από την κυβέρνηση Γ. Παπανδρέου.

Το γιατί ήμουν "προδότης" (τελείοφοιτος γυμνασίου), ύστερα από το υπεύθυνο πόστο που είχα στην ΕΠΟΝ, στην οποία είχα προσηλυτιστεί από το 1942 και άλλα γυμνασιόπαιδα και την τόση δουλειά που είχα κάνει με κίνδυνο της ζωής μου από τους κατακτητές αν έπιαναν ένα δελτίο από αυτά που έγραφα, δεν είναι δύσκολο να το αντιληφθεί κανείς.

Εβδομαδιαίος καθοδηγητής μας στη Φουρνή ήταν ο Βαγγέλης Διαλυνός ο οποίος στο γυμνάσιο πήγαινε τρεις τάξεις πιο μπροστά.

Σε μια συγκέντρωση όταν πια οι Γερμανοί είχαν πάρει τον κατήφορο, μιλώντας μας για το ρόλο του ΕΛΑΣ είπα εγώ ότι υποχωρώντας οι Γερμανοί από την Ελλάδα προς τα πάνω, πρέπει ο ΕΛΑΣ να τους ακολουθήσει και να μπει στην ελληνική Βόρειο Ήπειρο και την ελληνική Ρωμυλία που είναι ελληνικές επαρχίες και κατέχονται από τους Αλβανούς και Βουλγάρους συμμάχους των Γερμανών.

Ο Διαλυνός απάντησε ότι αυτό δεν μπορεί να γίνει για δυο λόγους. Πρώτα γιατί μόνο ο λαός των δύο αυτών κρατών (Αλβανίας, Βουλγαρίας) θα αποφασίσει με δημοψήφισμα να μας δώσουν ή όχι αυτές τις επαρχίες και δεύτερο γιατί ο ΕΛΑΣ πρέπει να αφήσει τις κατακτητικές βλέψεις και να φροντίσει να πάρει την εξουσία ώστε να μην ξανάρθει πια μοναρχοφασισμός στη χώρα μας, έστω κι αν οι Άγγλοι το θέλουν.

Έτσι τον είχαν καθοδηγήσει το Διαλυνός, έτσι έλεγε. Άσχετα βέβαια ότι και αν ακόμη γινόταν τίμιο και σωστό δημοψήφισμα σ' αυτές τις χώρες ο αριθμός των Βορειοεπιτηρωτών ήταν πολύ μικρότερος στο σύνολο του Αλβανικού και Βουλγαρικού πληθυσμού που θα ψήφιζε, οπότε δεν μπορούσαν να περιέλθουν στην Ελλάδα.

☞ ΣΥΝΕΧΕΙΑ στο επόμενο φύλλο

Ασημένιος στο διεθνές Grand Prix του Παρισιού ο Γιώργος Κωστάκης

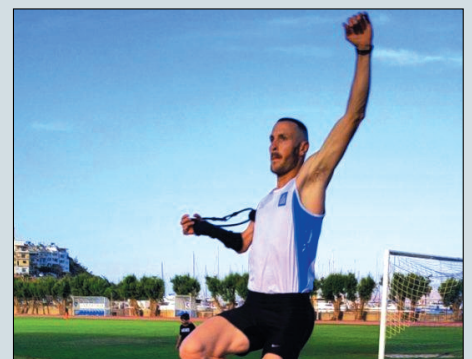
Μια ακόμη διεθνή επιτυχία σημείωσε ο Γιώργος Κωστάκης ο οποίος αγωνίστηκε στο Παγκόσμιο μίνιγκ του Παρισιού «Grand Prix Para Athletics Handisport Open Paris» στο Stade Charléty.

Ο πρωταθλητής Ευρώπης από τη Φουρνή, κατάφερε να βρεθεί στο βάθρο του μήκους κατηγορίας T46/47 το μεσημέρι της Παρασκευής, με άλμα στα 6.30μ., το οποίο τον έφερε στο δεύτερο σκαλί, κερδίζοντας το ασημένιο μετάλλιο.

Ο αθλητής του Σπάρτακου, βρέθηκε στη σπουδαία αυτή διοργάνωση με τη στήριξη του ιχθυοπωλείου «Οδυσσέας», του «Καρνάγιο-Πίπα του Ρήγα», του «Dror» cafe, του αρτοποιείου «Το Μιραμπέλλο», της «Europlan», της κάβα «Siganos SA» και της Volkswagen-I.Kozύρης, τους οποίους και ευχαριστεί για τη βοήθεια τους, τόσο στην προετοιμασία του, αλλά και τη γενικότερη υποστήριξη τους.

Από την ιστοσελίδα : <https://www.anatolh.com/2022/06/10>

Θερμά συγχαρητήρια Γιώργο ! Πάντα τέτοια !

Παρουσίαση βιβλίου

Κυκλοφόρησε το νέο σύγγραμμα του Καθηγητή Κωνσταντίνου Δεμετζού, με τίτλο: «Σύγχρονη Φαρμακευτική Νανοτεχνολογία. Βασικές αρχές και πρακτικές εφαρμογές» από τις Επιστημονικές Εκδόσεις Παρισιάνου Α.Ε.

Το σύγγραμμα περιλαμβάνει νέα επιστημονικά δεδομένα, βασισμένα σε πρόσφατες βιβλιογραφικές αναφορές καθώς και σε ερευνητικές προσπάθειες του συγγραφέα και του εργαστηρίου του. Επίσης, εκτενείς και εις βάθος περιγραφές των νέων θεραπευτικών προϊόντων αλλά και των νέων καινοτόμων εμβολίων εναντίον του ιού της πανδημίας, αλλά και των νέων θεραπειών εναντίον σοβαρών νόσων.

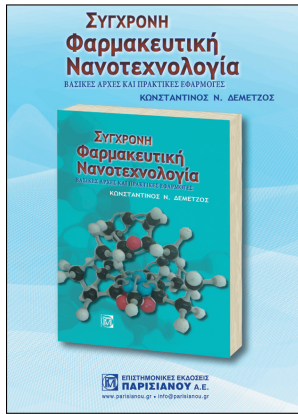
Η βιοηθική, ο κώδικας δεοντολογίας στους τομείς των νανοεπιστημών, το ρυθμιστικό πλαίσιο, οι κλινικές μελέτες, η φαρμακοεπαγρύπνηση, η βιοκαινοτομία, οι διεθνείς εγκριτικοί οργανισμοί, καθώς και τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας αναφέρονται επίσης στη νέα έκδοση.

Το βιβλίο περιλαμβάνει περισσότερες από 200 εγχρωμες εικόνες αλλά και πολλές φωτογραφίες ηλεκτρονικής μικροσκοπίας. Επίσης, 50 πίνακες με σύγχρονα δεδομένα σε νανοτεχνολογικά προϊόντα υγείας και σε εμβόλια.

Περιέχονται περισσότερες από 200 βιβλιογραφικές αναφορές και ιστοτόποι, που τεκμηριώνουν τις εξελίξεις στη σύγχρονη φαρμακευτική νανοτεχνολογία.

Συγχαρητήρια στον συγγραφέα μας και Αντιπρόεδρο του Συλλόγου μας Καθηγητή Κωνσταντίνο Δεμετζό! Η δραστηριότητά του τιμά και το χωριό μας και τον Σύλλογό μας. Και εις ανώτερα!

Ρένα Κανιτάκη-Γιαννοπούλου

Εδώ Φουρνή...

ΣΥΝΕΧΕΙΑ από την 1η σελ.

Με την επιμέλεια του Πολιτιστικού Συλλόγου της Φουρνής «Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ», γιορτάστηκε και φέτος η ημέρα της Μητέρας με μια σεμνή τελετή. Μετά την πανηγυρική θεία λειτουργία στον Ιερό Ναό του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου στο Πάνω Χωριό της Φουρνής, χαιρετισμό απεύθυνε ο πρόεδρος του Συλλόγου Νικόλαος Φουντουλάκης και ακολούθησε μια όμορφη, περιεκτική ομιλία από την Ευγενία Χριστοδούλου-Παυλίδου, μέλους του Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου.

Στην ομιλία της αναφέρθηκε στο ρόλο της Μάνας στην κοινωνία, λέγοντας ότι η μητέρα δημιουργεί ανθρώπους, είναι ο πλάστης των ψυχών και των σωμάτων. Να σαι μητέρα σημαίνει την πιο μεγάλη χαρά της ζωής αλλά και την πιο μεγάλη ευθύνη απέναντι στη ζωή. Η μητέρα είναι ο συμπαραστάτης, ο βοηθός, ο αφηγητής και ο σύμβουλος, η ελπίδα και η παρηγοριά. Είναι μια έννοια χωρίς εθνικότητα, είναι μια λέξη χωρίς χρονολογία. Είναι ένα ανθρώπινο σύμβολο. Για αυτό ο σημερινός εορτασμός είναι ελάχιστη προσφορά στις αμέτρητες αδιόλητες πράξεις της. Είναι φόρος τιμής και ένδειξη ευγνωμοσύνης στο έργο και στην αποστολή της.

Ακολούθως ψάλλθηκε από όλους, χορωδιακά, ο ύμνος «Τη Υπερμάχω» προς την Υπεραγία Θεοτόκο, την Μητέρα όλων μας. Τέλος προσφέρθηκε σε όλους τους παρευρισκόμενους ένα γλυκό κέρασμα από τον Σύλλογο, με τις ευχές για χρόνια πολλά σε όλες τις μητέρες του κόσμου και να ανταμώσουμε ξανά για να τιμούμε την παγκόσμια ημέρα της μητέρας.

→ ΑΚΟΥΣΤΙΚΟ LIVE ΣΤΗ ΦΟΥΡΝΗ

Το Σάββατο το βράδυ 21 Μαΐου, σε ένα εντυπωσιακό υπαίθριο χώρο στη Φουρνή, Event Horizon Studio, πραγματοποιήθηκε μια θαυμάσια μουσικοχορευτική εκδήλωση. Την εκδήλωση διοργάνωσαν, με την συμπαρά-

σταση του Πολιτιστικού Συλλόγου της Φουρνής, ο Θανάσης Ταταύλαλης, καλλιτεχνικός Διευθυντής και Σκηνοθέτης και η Juliette Dolphin Wilding, Διευθύντρια του Event Horizon Artists Residency. Η εκδήλωση αυτή, από ό,τι ανέφεραν οι διοργανωτές, αποτέλεσε την εναρκτήρια εκδήλωση του νέου επίσημου φεστιβάλ, το οποίο προγραμματίζεται να οργανωθεί την νέα χρονιά στον ίδιο χώρο.

Το φεστιβάλ που φιλοδοξεί να ενώσει γνωστούς και καταξιωμένους καλλιτέχνες με το κοινό και μέσα από εργαστήρια, που θα διεξαχθούν, να δουλέψουν με στόχο την δημιουργία πολιτιστικών έργων. Σε πρώτη φάση το φεστιβάλ θα εστιάσει καλλιτεχνικά στη μουσική, το χορό, το θέατρο και τη γλυπτική.

Στην φετινή διοργάνωση οι παρευρισκόμενοι είχαν την χαρά και την ευχαρίστηση να απολαύσουν δύο μουσικά σχήματα, στο αμφιθέατρο του Event Horizon Studio, το κρητικό συγκρότημα του Χαράλαμπε Παρασχάκη και Δαμιανού Μαυράκη (λύρα, λαούτο) και τους Αδαλο (στεριανό λαούτο, κοντραμπάσο, κρουστά) με παραδοσιακά τραγούδια.

Ήταν μια ωραία, ρομαντική βραδιά, το απόβραδο του Σαββάτου στο ημίφως του φεγγαριού, σε φυσικό περιβάλλον, μακριά από τα τεχνολογικά φκασιδώματα που μεταβάλλουν και αλλοιώνουν τα ερεθίσματα σε βάρος της απόλαυσης.

→ Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΣΤΗ ΦΟΥΡΝΗ

Με κάθε λαμπρότητα γιορτάστηκε και φέτος η εορτή της Αγίας Τριάδος, καθεδρικού Ναού και Πολιούχου του χωριού μας. Τόσο κατά τον εσπερινό, όσο και ανήμερα της εορτής αρκετός κόσμος παρακολούθησε τις λειτουργίες. Τον εσπερινό τίμησε με την παρουσία του ο Πανοσιολογώτατος Αρχιμανδρίτης της Μητροπόλε-

Ο εσπερινός της γονυκλισίας

ως Πέτρας και Χερρονήσου κ. Ευγένιος Καρακωνσταντάκης, ο οποίος προέσαστο της ακολουθίας με την συμμετοχή και άλλων ιερέων. Ανήμερα της εορτής, της λειτουργίας χοροστάτης ο Πρωτοσύγκελος της Ιεράς Μητροπόλεως, Αρχιμανδρίτης κ. Τίτος Ταμπακάκης με την συμμετοχή και άλλων ιερέων. Κηρύττοντας τον θείο λόγο προς το εκκλησίασμα επεσήμανε την σπουδαιότητα της ημέρας της Πεντηκοστής. Μετά το τέλος της λειτουργίας ακολούθησε ο εσπερινός της γονυκλισίας και η ευλόγηση των άρτων. Στο τέλος κατά την έξοδο από το Ναό το εκκλησιαστικό Συμβούλιο και ο Πολιτιστικός Σύλλογος προσέφεραν στους εκκλησιασθέντες γλυκά με ευχές για χρόνια πολλά. Επίσης τους προσέφεραν ένα κέρασμα στα καφενεία του χωριού, διότι η καθιερωμένη δεξίωση στο Σχολείο δεν πραγματοποιήθηκε λόγω του ότι δεν έχουν τελειώσει οι εργασίες επισκευής του σχολείου.

→ Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΟΥ ΚΛΗΔΟΝΑ

Για άλλη μια χρονιά ο Πολιτιστικός Σύλλογος του χωριού μας, θέλοντας να διατηρήσει το πατροπαράδοτο έθιμο του κλήδονα πραγματοποίησε και φέτος την γιορτή του κλήδονα. Η φετινή γιορτή πραγματοποιήθηκε το βράδυ της 24ης Ιουνίου, ανήμερα της εορτής του Αγ Γιάνη στον περίβολο του Δημοτικού Σχολείου.

Η βραδιά ήταν εξαιρετική με αρκετό κόσμο να συμμετάσχει στην όλη γιορτή. Κατά την διάρκεια της εκδήλωσης πραγματοποιήθηκαν όλα τα τελετουργικά του εθίμου του Κλήδονα, όπως γινόταν τα παλιά χρόνια. Ο Πρόεδρος του Συλλόγου αφού καλωσόρισε τους παρευρισκόμενους, αναφέρθηκε εν συντομία στο ιστορικό του εθίμου, στην τελετουργία της όλης διαδικασίας και στην ετυμολογία της λέξεως «Κλήδονας». Στη συνέχεια άρχισε η τελετουργία του Κλήδονα. Στη μέση της αυλής τοποθετήθηκαν οι Μήδρες, οι οποίοι άναψαν και άρχισαν το πήδημα πάνω από τις φωτιές. Εν τω μεταξύ μια κοπέλα με την παρέα της, είχε πάρει τη στάμνα και πήγαινε να τη γεμίσει με το «αμίλητο νερό». Επιστρέφοντας το σταμνί τοποθετήθηκε στη μέση της αυλής και άρχισαν να βάζουν μέσα τα κληδονικά τους οι παρευρισκόμενοι. Σε λίγη ώρα άρχισε το «άνοιγμα του κλήδονα». Σε κάθε βγάλσιμο και ενός κληδονικού τραγουδιού και μια μαντινιάδα που αφιερωνόταν στον ιδιοκτήτη του κληδονικού, μέχρι που βγήκαν όλα τα κληδονικά από τη στάμνα. Η βραδιά συνεχίστηκε με παραδοσιακούς κρητικούς χορούς και με το κέρασμα ρακής από τον Πολιτιστικό Σύλλογο. Ήταν μια βραδιά γεμάτη παράδοση και θύμισες από τα παλιά, που όλοι το ευχαριστήθηκαν ευχόμενοι και του χρόνου.

The Crete Trip 2022: Η Κρήτη υποδέχτηκε 1.000 φοιτητές Erasmus

Το Δίκτυο Φοιτητών Erasmus της Ελλάδας κάνει την Κρήτη τον αγαπημένο προορισμό τους

Το Δίκτυο Φοιτητών Erasmus της Ελλάδος (Erasmus Student Network – ESN Greece) διοργάνωσε το The Crete Trip, μία δράση για 1.000 διεθνείς φοιτητές, από τις 11 έως τις 15 Μαΐου, με την υποστήριξη της Περιφέρειας Κρήτης.

Το The Crete Trip, ένα πολιτιστικό ταξίδι για φοιτητές, από 65 χώρες, που σπουδάζουν στην Ελλάδα μέσω του προγράμματος ανταλλαγής φοιτητών, Erasmus διοργανώθηκε για 10η χρονιά. Στόχος του ESN Greece είναι η ανάδειξη της Ελλάδας ως ιδανικός προορισμός για σπουδές, ειδικά μέσω του Erasmus, πράγμα που επιτυγχάνεται για την Περιφέρεια της Κρήτης με το The Crete Trip.

Ο Περιφερειάρχης Κρήτης, κ. Αρναουτάκης δήλωσε οικεικά «Καλώς ήρθατε στην Κρήτη. Καλώς ήρθατε στο Ηράκλειο. Η παρουσία σας στο νησί μας, μας γεμίζει ελπίδα και χαρά. Μέσα στα χρώματα της άνοιξης το δικό σας ταξίδι στέλνει το μήνυμα ότι ο πλανήτης γυρίζει σελίδα. Πως ύστερα από δύο δύσκολα χρόνια γεμάτα περιορισμούς, αγωνίες, φόβους και ανασφάλεια, η Ευρώπη γίνεται ξανά μια ανοικτή αγκαλιά. Μια Κοινότητα που δίνει ευκαιρίες σε εσάς, τις νέες και τους νέους φοιτητές να ταξιδέψετε, να ανταλλάξετε ιδέες, να γνωρίσετε νέους τόπους και νέους ανθρώπους. Με ιδιαίτερα χαρά, η Περιφέρεια Κρήτης σας υποδέχεται σήμερα στο Ηράκλειο, στο πλαίσιο και του Ευρωπαϊκού Έτους Νεολαίας 2022, σε μια περίοδο ιδιαίτερα κρίσιμη, καθώς ένας πόλεμος στη γεγονία της Ευρώπης, θέτει σε αμφισβήτηση αξίες και ιδανικά, μα πάνω από όλα στοιχίζει ανθρώπινες ζωές. Για αυτόν τον επιπλέον λόγο η δική σας παρουσία, καταδεικνύει ότι η Ευρώπη και η Ελλάδα οφείλουν να συνεχίσουν την πορεία στο δρόμο της ειρήνης, της ασφάλειας και της αξιοπρεπούς διαβίωσης των πολιτών. Απολαύστε, επομένως, το ταξίδι σας στην Κρήτη. Αυτή είναι δύναμη και έμπνευση από τις εικόνες και τις ομορφιές του νησιού μας και στο ταξίδι της επιστροφής οραματιστείτε το μέλλον. Γιατί σας ανήκει».

Τα μέλη του Δικτύου ESN Greece, στοχεύουν στον εμπλουτισμό της κοινωνίας μέσω των διεθνών φοιτητών. Με γνώμονα αυτό, ξενάγησαν τους συμμετέχοντες ώστε να γνωρίσουν την περίφημη κρητική κουλτούρα μέσα από τη μουσική, τις γεύσεις και τις περιηγήσεις. Οι πέντε ημέρες του ταξιδιού ήταν γεμάτες με ιστορικές ξεναγήσεις στην Κνωσό, επισκέψεις σε Μάταλα και Μπάλο και γνωριμία με την κρητική διασκέδαση. Στόχος άλλωστε του ταξιδιού ήταν να φέρει σε επαφή τους διεθνείς φοιτητές με τον τοπικό πολιτισμό, την ιδιαίτερη κρητική κουλτούρα και να δώσει την ευκαιρία στους φοιτητές να βιώσουν το κλίμα διεθνισμού.

Η υπεύθυνη της οργανωτικής επιτροπής του The Crete Trip 2022, **Κατισσάκη Ειρήνη** τόνισε ότι «Το The Crete Trip εξελίσσεται κάθε χρόνο, αποτελώντας πλέον τη μεγαλύτερη πολιτιστική δράση που διοργανώνεται από φοιτητές για φοιτητές. Είναι ημιά μας, η πολύτιμη στήριξη της Περιφέρειας Κρήτης για άλλη μία χρονιά και η αναγνώριση ότι το «The Crete Trip» και το ESN Greece συμβάλουν σημαντικά στην εξωστρέφεια της χώρας μας».

Δημοσιεύτηκε στις 13.5.2022 από την Travel Team
Από τον ιστότοπο travel.gr

Επιμέλεια: Ρένα Κανιτάκη-Γιαννοπούλου